

Podaci i informacije ProCredit Bank a.d.
Beograd na konsolidovanoj osnovi za
2017. godinu

Sadržaj:

1	Uvod	4
2	Poslovno ime i sedište	4
3	Podaci, odnosno informacije koje se odnose na strategiju i politike za upravljanje rizicima	4
3.1	Strateški principi i komponente upravljanja rizicima	4
3.2	Dugoročni ciljevi Grupe u upravljanju rizicima	5
3.3	Kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane	6
3.3.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja kreditnim rizikom	6
3.3.2	Organizovanje procesa upravljanja kreditnim rizikom, obuhvatnost i vrste izveštaja	7
3.3.3	Tehnike ublažavanja kreditnog rizika	7
3.3.4	Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima grupe	8
3.3.5	Opis povezanosti rizičnog profila grupe sa poslovnom strategijom grupe	8
3.3.6	Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja grupe o rizicima	8
3.4	Rizik likvidnosti	9
3.4.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja rizikom likvidnosti	9
3.4.2	Organizovanje procesa upravljanja rizikom likvidnosti	10
3.4.3	Obuhvatnost i vrste izveštaja	10
3.4.4	Mere za smanjenje rizika	10
3.5	Tržišni rizici	13
3.5.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja tržišnim rizicima	13
3.5.2	Organizovanje procesa upravljanja deviznim rizikom	13
3.5.3	Obuhvatnost i vrste izveštaja	13
3.5.4	Mere za smanjenje rizika	14
3.6	Kamatni rizik	14
3.6.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja kamatnim rizikom	14
3.6.2	Organizovanje procesa upravljanja kamatnim rizikom	14
3.6.3	Obuhvatnost i vrste izveštaja	15
3.6.4	Mere za smanjenje rizika	15
3.7	Operativni rizik	17
3.7.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja operativnim rizikom	17
3.7.2	Organizovanje procesa upravljanja operativnim rizikom	17
3.7.3	Obuhvatnost i vrste izveštaja	17
3.7.4	Mere za smanjenje rizika	18
4	Upravljanje kapitalom	18
4.1	Kapital Grupe	18
4.2	Proces interne procene adekvatnosti kapitala	31
4.3	Adekvatnost kapitala i kapitalni zahtevi u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije	34
4.3.1	Kapitalni zahtev za kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane	36
4.3.2	Kapitalni zahtev za tržišne rizike	36
4.3.3	Kapitalni zahtev za operativni rizik	37
5	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na izloženosti rizicima i pristupe za merenje, odnosno procenu rizika	38
5.1	Kreditni rizik	38
5.1.1	Dospela nenaplaćena potraživanja	38
5.1.2	Formiranje ispravke vrednosti	38
5.1.3	Izloženost Grupe nakon računovodstvenih otpisa	40
5.1.4	Geografska raspodela izloženosti	41
5.1.5	Raspodela izloženosti prema vrsti druge ugovorne strane	42
5.1.6	Izloženosti prema preostaloj ročnosti	43
5.1.7	Promene u iznosu ispravke vrednosti i potrebnoj rezervi	44
5.1.8	Izloženosti Grupe po klasama rizika	44
5.1.9	Specifičnosti u primeni standardizovanog pristupa u obračunu kapitalnih zahteva za kreditni rizik	45
5.1.10	Primena tehnika ublažavanja kreditnog rizika	46
5.2	Rizik druge ugovorne strane	47
5.3	Kamatni rizik	48
6	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u Bankarskoj knjizi	49

7	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na Bankarsku grupu i odnos između matičnog društva i podređenih društava	49
8	Pokazatelj leveridža	50

1 Uvod

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik RS br. 103/2016), ProCredit Banka a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o Beograd (u daljem tekstu : Grupa) u nastavku objavljuju izveštaj za 2017. godinu na zvaničnom sajtu Banke (<https://www.procreditbank.rs/sr/ot-nama/finansijski-izvestaji>).

2 Poslovno ime i sedište

Naziv i sedište grupe	ProCredit Banka a.d. Beograd Bulevar Milutina Milankovića 17 11000 Beograd
Vremenski period izveštavanja	01.01.2017 – 31.12.2017

ProCredit Leasing, d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Lizing kompanija) je registrovan kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod registarskim brojem 1973/2005 od 17. februara 2005. godine. Banka je osnivač i 100% vlasnik preduzeća ProCredit Leasing d.o.o.

3 Podaci, odnosno informacije koje se odnose na strategiju i politike za upravljanje rizicima

3.1 Strateški principi i komponente upravljanja rizicima

Visok stepen svesti o rizicima kod svih zaposlenih i inherentno konzervativan pristup rizicima sastavni je deo poslovne strategije Grupe, čiji je glavni fokus u poslovanju pružanje Bankarskih usluga preduzećima i fizičkim licima na teritoriji Republike Srbije.

Puno razumevanje ekonomskog okruženja u kome Grupa posluje i rizičnog profila klijenata centralni je deo poslovne strategije.

Klijenti Grupe su kategorisani u četiri šire grupe: fizička lica, veoma mala preduzeća, mala preduzeća i srednja preduzeća.

Strategija Grupe za upravljanje rizicima je utemeljena na nekoliko ključnih principa koji karakterišu način poslovanja Grupe.

- **U svojim operacijama, Grupa strogo izbegava sve aktivnosti u vezi sa špekulativnim Bankarstvom.** Grupa nije uključena u špekulativne aktivnosti čiji je cilj ostvarenje profita iz razlike u ceni finansijskih instrumenata, na osnovu predviđanja kretanja njihovih cena. Grupa ugovara poslove sa finansijskim instrumentima do određene mere i samo da bi smanjila nivo izloženosti određenim tipovima rizika.
- **Organizaciona struktura.** Grupa ima jasnu organizacionu strukturu sa strogo definisanim ovlašćenjima, delokrugom rada i odgovornostima na svakom funkcionalnom nivou. Organizaciona struktura se redovno unapređuje na način da može da obezbedi potencijal za dalji razvoj Grupe, kao i postojanje adekvatnih kontrolnih mehanizama i efikasno upravljanje rizicima.
- **Odlučivanje.** Donošenje odluka u svim oblastima poslovnih operacija Grupe definisano je odgovarajućim politikama i procedurama, a cilj je kontrola kvaliteta u vezi donošenja odluka i sprečavanja zloupotreba, odnosno sukoba interesa.
- **Grupa posluje na odgovoran i transparentan način.** Grupa nudi svojim klijentima lako razumljive proizvode i uslove njihovog korišćenja. Što se tiče kreditnih procesa, Grupa se strogo pridržava liste isključenih delatnosti koje se ne mogu finansirati.

- **Individualni pristup svakom klijentu.** Pre donošenja odluke o kreditnoj izloženosti Grupe prema bilo kom klijentu, bez obzira na tip i iznos potencijalne izloženosti, Grupa pažljivo ispituje klijentovu kreditnu sposobnost.
- **Diversifikacija bančinog portfolija.** U skladu sa svojom misijom, Grupa je odlučna u pružanju visokokvalitetne usluge podrškom u vidu kreditiranja malih i srednjih preduzeća u privatnom vlasništvu na teritoriji Republike Srbije. Kreditni portfolio Grupe je stoga diversifikovan na veliki broj kredita koji se u malim iznosima isplaćuju klijentima uključenim u različite aktivnosti i klijentima u različitim oblastima Republike Srbije.
- **Kontinuirana obuka zaposlenih u Grupi.** Grupa je kreirala procedure i procese čiji je cilj pružanje kontinuirane obuke svim zaposlenima u skladu sa njihovom pozicijom i vrstom posla koju obavljaju.
- **Postojanje različitih vrsta kontrolnih mehanizama i kontrolnih tela na nivou Grupe.** Na taj način obezbeđuje se visok nivo kontrole nad transakcijama i poslovnim procesima što doprinosi smanjenju izloženosti operativnom riziku i drugim rizicima.

3.2 Dugoročni ciljevi Grupe u upravljanju rizicima

Dugoročni ciljevi u vezi sa prihvatljivim rizičnim profilom i izloženosti Grupe prema rizicima su:

- **Razvoj organizacione strukture** u odnosu na upravljanje rizicima kako bi se obezbedila adekvatnost procesa identifikacije rizika, merenja, procene i komunikacije, i iznošenje predloga za potencijalne načine i sredstva zaštite od potencijalnih gubitaka usled izloženosti rizicima.
- **Kontinuirano unapređenje integralnog procesa upravljanja rizicima što uključuje:**
 - Visok stepen pouzdanosti i predvidljivosti modela za identifikovanje i kvantifikovanje rizika kojima je banka izložena
 - Omogućavanje da se rizici kojima je banka izložena u svom poslovanju preuzimaju na način koji obezbeđuje optimizaciju odnosa rizika i prinosa na investiciju, odnosno prinosa na kapital Grupe.
 - Jasno i blagovremeno komuniciranje izloženosti tim rizicima na nivou institucije čime se stvara svest o izloženosti rizicima što se inkorporira u donošenje poslovnih odluka
 - Uključivanje identifikovanog očekivanog gubitka u cenu proizvoda i poslovnih linija banke
 - Uključivanje identifikovanog neočekivanog gubitka u kalkulacije potrebnog kapitala i održavanje željenog nivoa adekvatnosti kapitala banke
- **Kontinuiran razvoj i poboljšanje** tehnika i metodologije identifikacije, merenja i procene izloženosti Grupe rizicima.
- **Kontinuirano održavanje adekvatnosti kapitala Grupe.** Da bi omogućila i podržala adekvatno upravljanje rizicima i pokrila gubitke koji su rezultat rizika kojima je Grupa izložena, Grupa je razvila procedure i procese čiji je cilj sa jedne strane adekvatna kapitalizacija u skladu sa validnim zakonskim i drugim propisima, a sa druge strane i adekvatna kapitalizacija u skladu sa interno procenjenim nivoom rizika koji se preuzima.
- **Kontinuirana usklađenost Grupe** sa tekućim zakonskim propisima i profesionalnim standardima u cilju sprečavanja bilo kakvih negativnih efekata neusklađenosti po bančin kapital ili finansijski rezultat.
- **Kontinuirani rad na povećanju svesti zaposlenih Grupe o značaju rizika i upravljanju rizicima.** Na taj način obezbeđuje se adekvatno uključivanje svih zaposlenih u banci, a posebno zaposlenih na menadžerskim pozicijama u poslovne procese i procese donošenja odluka u Grupi.

U svom poslovanju Grupa je izložena sledećim rizicima koji su materijalno značajni za Grupu:

- Kreditni rizik,
- Rizik druge ugovorne strane

- Kreditno-devizni rizik
- Rizik koncentracije
- Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja
- Rizik likvidnosti
- Tržišni rizici
- Kamatni rizik
- Operativni rizik
- Strateški rizik.

3.3 Kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane

3.3.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja kreditnim rizikom

Kreditni rizik podrazumeva opasnost da druga strana u kreditnoj transakciji (druga ugovorna strana ili klijent) neće biti u mogućnosti da ispuni svoje ugovorne obaveze prema Grupi, ili će biti u mogućnosti da ih ispuni samo delimično. Pojam kreditni rizik odnosi se na sledeće rizike:

- Rizici vezani za kreditnu izloženost klijenta (klasični kreditni rizik),
- Rizici koji proističu iz udela u vlasničkoj strukturi drugih privrednih društava,
- Rizik druge ugovorne strane,
- Kreditni rizik emitenta,
- Rizik zemlje,
- Rezidualni rizik,
- Kreditno-devizni rizik,
- Rizik smanjenja vrednosti potraživanja,
- Rizik izmirenja/iskoruke,
- Rizik koncentracije.

Kreditno-devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe kao posledica rasta kreditnog rizika usled promene kursa dinara i njegovog uticaja na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost klijenta i to za kredite sa deviznom klauzulom.

Rizik koncentracije je elemenat kreditnog rizika koji se odnosi na mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled značajne izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Grupe usled potencijalnih promena u opštim poslovnim uslovima, odnosno tržišnom okruženju, ponašanju klijenata i tehnološkom progresu koje mogu uticati na zarađivačku sposobnost Grupe ukoliko Grupa nije u mogućnosti da se u kratkom roku adaptira na promene.

Strateški pristup u upravljanju kreditnim rizikom karakterišu:

- intenzivna analiza platežne sposobnosti (kapacitet za otplatu kredita) klijenata;
- pažljivo dokumentovanje analiza kreditnog rizika i procesa koji su sastavni deo aktivnosti kreditiranja, pri čemu se osigurava da izvršene analize budu razumljive trećim upućenim licima;
- strogo izbegavanje prezaduživanja klijenata;
- izgradnja ličnih i dugoročnih odnosa sa klijentom i održavanje redovnog kontakta;
- obavezan monitoring naplate potraživanja
- strogo upravljanje kreditima u kašnjenju
- naplata iz zaloga u slučaju neispunjenja obaveza
- implementacija pažljivo izrađenih i dobro dokumentovanih procesa
- stroga primena principa „četvoro očiju“
- ulaganje u dobro obučeno i motivisano osoblje.

3.3.2 Organizovanje procesa upravljanja kreditnim rizikom, obuhvatnost i vrste izveštaja

Proces upravljanja kreditnim rizikom organizovan je i podeljen na nekoliko nivoa:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnog dužnika ili grupe povezanih lica
- Planiranje i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija Grupe
- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Grupe

Grupa upravlja **kreditnim rizikom na nivou pojedinačnog dužnika** sprovođenjem procedura, procesa, pravila i standarda koji obuhvataju sve faze kreditnog ciklusa počevši od momenta akvizicije klijenta, minimalnih uslova kreditne sposobnosti, kreditne analize, obezbeđenja plasmana, odobravanja i isplate plasmana, monitoringa otplate, prinudne naplate i eventualnih sudskih i vansudskih postupaka.

Grupa sprovodi **planiranje kreditnog rizika** na godišnjem nivou kao element poslovnog planiranja. Ovo planiranje se sprovodi na osnovu procene kretanja kreditnog nivoa u narednih 12 meseci kao i apetita Grupe za podnošenje rizika. Planirani kreditni rizik se uključuje u cene proizvoda i poredi sa ostvarenim parametrima kreditnog rizika na mesečnom nivou.

Grupa upravlja **kreditnim rizikom na nivou portfolija** kroz sistem mesečnog izveštavanja na osnovu koga se donose strateške odluke koje imaju za nameru smanjenje izloženosti prema kreditnom riziku, i to vezano za:

- Pojedinačne poslovne jedinice Grupe
- Pojedinačne proizvode sa istim ili sličnim karakteristikama
- Pojedinačne klijentske grupe
- Tehnike ublažavanja kreditnog rizika
- Instrumente obezbeđenja plasmana
- Metodologiju i obračun ispravke vrednosti
- Docnju u otplati plasmana i prinudnu naplatu

Grupa takođe uzima **kreditno-devizni rizik** u obzir prilikom odobravanja svakog plasmana sa deviznom klauzulom na način da se anticipirana i projektovana promena kursa dinara uključuje kao faktor koji umanjuje prihode, profitabilnost klijenta kao i operativni novčani tok klijenta i time prilagođava potencijal kreditnog zaduživanja.

Grupa upravlja rizikom koncentracije na nivou:

- Velikih izloženosti;
- Grupa izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika,
- Instrumenata kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Obzirom da ostvarenje **rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja** najznačajniji uticaj ostvaruje na kreditni rizik, odnosno na sposobnost dužnika da izvršavaju svoje obaveze prema Grupi, Grupa u okviru kreditnog rizika vrši stres test mogućeg potcenjivanja gubitaka po osnovu kreditnog rizika u uslovima krize (negativnih promena makroekonomskog okruženja).

3.3.3 Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Grupa prilagođava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom za efekte tehnika za ublažavanje kreditnog rizika primenom **jednostavnog metoda**. U tom smislu Grupa koristi isključivo sredstva obezbeđenja u obliku finansijske imovine gde se svrstavaju isključivo gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani na računima Grupe kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Kako bi obezbedila i pratila efikasnost instrumenata kreditne zaštite Grupa je u okviru kreditnog procesa detaljno definisala njihovu realizaciju, kao i praćenje na nivou portfolija.

3.3.4 Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima grupe

Izvršni odbor Banke analizira efikasnost primene uspostavljenih procedura za identifikaciju, merenje, procenu, ublažavanje, monitoring i upravljanje rizicima u odnosu na rizični profil grupe, sklonost i toleranciju ka rizicima, kao i u odnosu na svoju politiku i strategiju.

Tokom 2017. godine nije bilo kršenja uvojenih limita, čime je sistem upravljanja rizivima ocenjen kao adekvatan u odnosu na usvojeni rizični profil, poslovnu politiku i strategiju grupe.

3.3.5 Opis povezanosti rizičnog profila grupe sa poslovnom strategijom grupe

Strateški cilj Grupe je održavanje pokazatelja regulatorne adekvatnosti kapitala iznad propisane minimalne stope adekvatnosti kapitala, odnosno održavanje pokazatelja interne adekvatnosti kapitala iznad nivoa koji grupi omogućava nesmetano poslovanje i ostvarivanje strateških i poslovnih ciljeva.

Prilikom upravljanja kapitalom, rizici imaju prioritet u odnosu na prinos. Stoga, grupa svoj kapital smatra adekvatnim kada se sa dovoljnom sigurnošću može pretpostaviti da kapital grupe adekvatno pokriva sve rizike kojima je banka izložena u svojim poslovnim operacijama.

Tolerancija prema rizicima se definiše kao najviši prihvatljivi nivo rizika, definisan kroz uspostavljanje sistema limita, pri čemu su limiti definisani u pojedinačnim Politikama grupe i u Planu oporavka grupe.

Ključni pokazatelji poslovanja grupe prikazani su u tabeli ispod.

Tabela 1.

Pokazatelji poslovanja	Propisani pokazatelji	31.12.2017.	31.12.2016.
Kapital	10 miliona EUR	124 miliona EUR	124 miliona EUR
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	min 8%	17.20%	19.07%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	min 6%	13.10%	/
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	min 4.5%	13.10%	/
Ulaganja banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva banke	max 60%	18.70%	17.51%
Zbir velikih izloženosti banke	max 400%	16.43%	4.29%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	max 25%	16.43%	2.18%
Pokazatelj pokrića lividnom aktivom (LCR)	min 100%	269%	/

3.3.6 Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja grupe o rizicima

Kroz izveštavanje o rizicima se svim relevantnim organizacionim elementima na svim nivoima u grupi obezbeđuju blagovremene, tačne i detaljne informacije koje su neophodne za donošenje poslovnih odluka i efikasno upravljanje rizicima, odnosno za sigurno i stabilno poslovanje grupe.

Informacije koje se obezbeđuju relevantnim organizacionim elementima naročito obuhvataju:

- Informacije o rizičnom profilu grupe i promenama rizičnog profila, prikazane po različitim kriterijumima (pojedinačni rizici, geografske oblasti, valute, organizacione jedinice grupe, portfolija grupe, vrste transakcija, ugovorne strane i sl.)
- Informacije o kategoriji rizika klijenta, proizvoda, usluge i transakcije sa stanovišta rizika od pranja novca i finansiranja terorizma
- Podatke o značajnim gubicima
- Informacije o preduzetim ili planiranim merama za ublažavanje rizika
- Informacije o prekoračenjima uspostavljenih limita
- Informacije o promenama pokazatelja poslovanja koje ukazuju na promenu ukupne izloženosti rizicima grupe
- Informacije o rizicima koji nastaju kao posledica uvođenja novog proizvoda, aktivnosti, procesa ili sistema
- Informacije o rizicima koji nastaju kao posledica poveravanja aktivnosti grupe trećim licima

Tabela 2.

	Mesečno izveštavanje	Kvartalno izveštavanje	Godišnje izveštavanje	Vandredno izveštavanje
Upravni odbor		•	•	•
Izvršni odbor	•	•	•	•
Odbor za reviziju	•	•	•	•
ALCO	•	•	•	•
Odbor za upravljanje operativnim rizikom		•	•	•
Odbor za upravljanje bezbednošću informacija		•	•	•
NBS	•	•	•	•

3.4 Rizik likvidnosti

3.4.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja rizikom likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Postoje dve vrste upravljanja rizikom likvidnosti: nestrukturalno upravljanje rizikom likvidnosti usmereno je na kratkoročni rizik likvidnosti dok je strukturalno upravljanje rizikom likvidnosti usmereno na rizike srednjoročnog i dugoročnog pribavljanja sredstava.

Prema konceptualnoj pozadini, Grupa je osnovana kao kreditna institucija i finansijski posrednik, i iz tog razloga Grupu karakteriše posedovanje kreditnog portfolija koji predstavlja najveću komponentu na strani sredstava i koji karakteriše visoka koncentracija kratkoročnih i srednjoročnih kredita odobrenih veoma malim, malim i srednjim preduzećima (visoka diversifikacija). Sa druge strane lokalno mobilisani depoziti za Grupu predstavljaju osnovni izvor finansiranja kreditnog portfolija, što upućuje na malu (strukturalnu)

zavisnost od instrumenata tržišta kapitala, ograničavanje eventualnih koncentracija rizika likvidnosti i garantuje relativno jednostavan i direktan sistem upravljanja rizikom likvidnosti. Takođe, usled mogućnosti da u situacijama političkih ili ekonomskih kriza može doći do značajnog odliva likvidnih sredstava, Grupa pridaje veliki značaj uspostavljanju jakih odnosa sa svojim klijentima koji deponuju likvidna sredstva kako bi održala lojalnost čak i u teškim vremenima.

Grupa je u skladu sa Strategijom upravljanja rizikom, kao i zahtevima lokalnih vlasti usvojila konzervativne prakse vezane za rizik likvidnosti i održava visok nivo veoma likvidnih sredstava, sa sledećim ključnim zadacima/principima u upravljanju rizikom likvidnosti:

- Da osigura odgovarajuće nivoe likvidnosti, u svakom trenutku;
- Vršiti kontinuiran nadzor likvidnosti i finansiranja da bi se osiguralo da su ostvareni odobreni ciljevi poslovanja na način koji ne kompromituje profil rizika Grupe;
- Analiza svih potencijalnih budućih plaćanja i merenje njihovog uticaja na rizik likvidnosti, naročito onih koji proističu iz derivativnih transakcija.

3.4.2 Organizovanje procesa upravljanja rizikom likvidnosti

Politikom upravljanja rizikom likvidnosti Grupe osmišljena je organizaciona struktura u skladu sa Minimalnim uslovima za upravljanje rizicima, odnosno Služba sredstava je odvojena od funkcije risk kontrolinga i funkcije poravnanja i kontrole do nivoa i uključuje nivo Izvršnog odbora, sa ciljem da se odgovori potrebama Grupe da identifikuje, proceni, tretira, vrši nadzor i saopštava svoj rizik likvidnosti i rizik pribavljanja sredstava.

Organizacionom strukturom propisana je odgovornost Odbora za upravljanje aktivom i pasivom za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i odgovornost za implementaciju Politike upravljanja rizikom likvidnosti Službe sredstava i Službe za upravljanje rizicima, pod nadzorom Izvršnog odbora. Politikom i pratećim dokumentima dati su odgovarajući opisi poslova koji odražavaju organizacionu strukturu, odnosno odgovarajući opisi poslova za sve odbore, jasna raspodela ovlašćenja za donošenje odluka i procedure i smernice za respektivne operativne oblasti da bi se pomoglo u implementaciji politike i osiguralo da su ciljevi ove politike ostvareni u potpunosti i na svim nivoima. Odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti na nivou je naznačena u Politici upravljanja rizikom likvidnosti grupe.

3.4.3 Obuhvatnost i vrste izveštaja

Politikom su posebno propisane Procedure nadzora i izveštavanja na nivou Grupe, kao i na nivou ProCredit Holding Grupe, odnosno obaveze Službe za upravljanje rizicima Grupe, Službe finansijske kontrole Grupe i Službe sredstava Grupe u vezi nadzora i izveštavanja, kao i integracija upravljanja rizikom likvidnosti u opšte upravljanje rizicima. Svakodnevno se prate promene indikatora visoko likvidne aktive, depozita i kredita, kao i svih lokalnih indikatora likvidnosti i o tome izveštava menadžment na nedeljnom i mesečnom Odboru za upravljanje aktivom i pasivom Grupe. Takođe, Izveštaj o likvidnosti, mora minimalno sa svim okidačima za izveštavanje, ključnim indikatorima rizika likvidnosti i rezultatima stres testova biti pregledan od strane Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Grupe najmanje na mesečnoj osnovi.

3.4.4 Mere za smanjenje rizika

U cilju smanjenja rizika, Banka može da donese odluku o preduzimanju jedne ili više sledećih mera:

- Produženje ročnosti depozita
- Pomeranje strukture depozita prema njihovoj stabilnosti (osvrtnanje na klijente sa manjom osetljivošću na kamatne stope)
- Obezbeđenje sredstava od strane matične banke
- Obezbeđenje sredstava od sestrinskih banaka sa viškom likvidnosti uz zahtev (molbu) za obezbeđenjem sredstava (u okvirima limita ograničenja transfera)

- Obezbeđenje garancije kao podrške pribavljanju sredstava na lokalnom nivou
- Pribavljanje sredstava iz drugih izvora (Međunarodne finansijske institucije)
- Izdavanje instrukcija da se uspire nove isplate kredita koje se ne zahtevaju

Da bi osigurala dovoljnu likvidnost svojih banaka u svakom trenutku ProCredit Grupa održava rezervu likvidnosti u bankama grupe, koja može da se koristi u hitnim slučajevima, a Banka takođe poseduje i Plan poslovanja u slučaju nastupanja nepredviđenih događaja (kriza likvidnosti).

U slučaju da banka ima značajan višak likvidnosti, Banka odlučuje o preduzimanju jedne ili više sledećih mera:

- Širenje kreditnog poslovanja
- Ulaganje likvidnih sredstava u skladu sa Politikom upravljanja rizikom druge ugovorne strane (uključujući rizik emitenta)
- Avansno plaćanje dugoročnih obaveza.

Tabela 1 u daljem tekstu prikazuje sredstva i obaveze grupisane u odgovarajuće grupe prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan bilansa stanja 31. decembar 2017. godine, odnosno 31. decembar 2016. (u hiljadama RSD)

31.12.2017.

FINANSIJSKA AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do 5godina	preko 5 godina
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11,021,264	11,021,264	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,755,685	4,755,685	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	73,676,435	2,733,105	5,868,599	8,836,403	16,220,944	30,337,351	9,680,033
Total	89,453,384	18,510,055	5,868,599	8,836,403	16,220,943	30,337,351	9,680,033
FINANSIJSKA PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25,384,569	588,778	3,148,660	3,446,961	7,808,028	9,656,475	735,668
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	52,513,927	21,459,597	4,259,941	5,993,024	13,428,7145	6,841,734	530,919
Subordinirane obaveze	3,692,709	20,055	-	-	-	1,777,091	1,895,563
Vanbilans Garancije	5,630,364	5,630,364	-	-	-	-	-
Total	87,221,568	27,698,794	7,408,600	9,439,985	21,236,741	18,275,299	3,162,150
Neto ročna neusklađenost	2,231,816	(9,188,739)	(1,540,002)	(603,581)	(5,015,797)	12,062,052	6,517,883
Kumulativna neto ročna neusklađenost		(9,188,739)	(10,728,741)	(11,332,323)	(16,348,120)	(4,286,068)	2,231,8163

31.12.2016.

FINANSIJSKA AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do 5godina	preko 5 godina
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,281,913	10,281,913	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,491,874	3,491,874	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	71,935,394	2,971,426	5,797,042	9,607,882	14,846,456	29,735,282	8,977,306
Total	85,709,181	16,745,213	5,797,042	9,607,882	14,846,456	29,735,282	8,977,306
FINANSIJSKA PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,708,484	3,934,234	1,666,876	2,237,237	4,338,323	9,531,814	--
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,285,204	26,249,326	3,150,154	5,039,655	8,832,479	3,987,124	1,026,466
Subordinirane obaveze	3,848,758	21,117	-	-	-	-	3,827,641
Vanbilans Garancije	5,337,026	5,337,026	-	-	-	-	-
Total	79,179,472	(35,541,703)	4,817,030	7,276,892	13,170,802	13,518,938	4,854,107
Neto ročna neusklađenost	6,529,709	(18,796,490)	980,012	2,330,990	1,675,653	16,216,344	4,123,199
Kumulativna neto ročna neusklađenost		(18,796,490)	(17,816,478)	(15,485,488)	(13,809,834)	2,406,510	6,529,709

3.5 Tržišni rizici

3.5.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja tržišnim rizicima

Tržišni rizici su rizici od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici uključuju sledeće kategorije:

1. Devizni rizik (Valutni rizik ili rizik deviznog kursa) koji predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled promena deviznih kurseva
2. Ostali tržišni rizici uključuju:
 - a) Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti
 - b) Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti
 - c) Robni rizik.

Po trenutnoj politici, Grupa striktno izbegava bavljenje bilo kojim oblikom poslova iz domena špekulativnog bankarstva (poslovi koji imaju za cilj zaradu na razlici u ceni finansijskih instrumenata). Iz tog razloga se može smatrati da Grupa u svom poslovanju trenutno nije izložena ostalim tržišnim rizicima iz tačke 2.

Devizni rizik predstavlja rizik od negativnih uticaja na finansijski rezultat i kapital Grupe koji nastaju usled promena deviznog kursa.

Grupa računa neto otvorenu deviznu poziciju u stranoj valuti pojedinačno i neto otvorenu poziciju u zlatu u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Grupe.

Konceptualna pozadina i ukupna procena rizika, podrazumevaju da je opredeljenje Grupe da ne vrši aktivnosti trgovanja za vlastiti račun i ne ulaže u stranu valutu, odnosno da je Grupa strogo „non trading book“ kreditna institucija. Grupi nije dozvoljeno da ulazi u bilo kakve špekulativne pozicije na deviznim tržištima i dužna je da održava zatvorenu deviznu poziciju i vodi računa da otvorena devizna pozicija bude u granicama limita u svakom trenutku.

Na nivou Grupe primenjuju se sledeća pravila:

- Valuta u kojoj Grupa pribavlja finansijska sredstva određuje valutu u kojoj se krediti odobravaju klijentima, i obratno. Ukoliko to nije moguće, koriste se finansijski instrumenti u meri u kojoj su raspoloživi da bi se zatvorila postojeća neusklađenost.
- Ukoliko Grupa obavlja svoje poslovne aktivnosti i u lokalnoj i u stranim valutama, ona vrši nadzor svoje izloženosti prema promenama deviznog kursa na dnevnom nivou (u cilju održavanja otvorenih pozicija u okviru limita).
- Vrš se redovan pregled hedžing instrumenata kroz analizu respektivnih stavki u bilansu uspeha.

3.5.2 Organizovanje procesa upravljanja deviznim rizikom

Organizaciona struktura upravljanja deviznim rizikom je u skladu sa potrebama Grupe da identifikuje, proceni, tretira, vrši nadzor i saopštava rizike koji proističu iz promena deviznog kursa i faktora koji utiču na njih. U Grupi postoji jasna raspodela ovlašćenja za donošenje odluka, kao i procedure i smernice za respektivne operativne oblasti da bi se pomoglo u implementaciji politike i osiguralo da su ciljevi Politike ostvareni u potpunosti i na svim nivoima, a Služba sredstava je odvojena od risk kontroling funkcije i funkcije poravnanja i kontrole do nivoa i uključuje nivo Izvršnog odbora. Politikom je definisana izvršna funkcija Službe sredstava, kontrolna funkcija Službe za platni promet, Službe finansija i Službe za upravljanje rizicima kao i funkcija usmeravanja koju ima ALCO odbor.

3.5.3 Obuhvatnost i vrste izveštaja

Politikom za upravljanje deviznim rizikom su definisane procedure nadzora i izveštavanja, kao i procesi u slučaju kršenja limita na nivou Grupe, kao i na nivou ProCredit Holding Grupe. Služba sredstava je zadužena za kontinuiran nadzor devizne pozicije u toku dana i držanje pozicija u okviru limita utvrđenih Politikom Grupe za upravljanje deviznim rizikom. Pored toga definisana je obaveza usklađivanja otvorene devizne

pozicije između Službe za platni promet, Službe finansija i Službe sredstava kao i minimum sadržaja izveštaja koji Služba sredstava i Služba za upravljanje rizicima Grupe dostavljaju nedeljnom i mesečnom Odboru za upravljanje aktivom i pasivom Grupe. Grupa ima jasno predviđene obaveze i nadležnosti u pogledu analize i izveštavanja u slučaju kršenja limita.

3.5.4 Mere za smanjenje rizika

U cilju smanjenja deviznog rizika, osnovna mera koja se preduzima jeste zatvaranje devizne pozicije. Da bi zatvorila svoju poziciju ili neusklađenost dospeća u stranoj valuti, Grupa vrši kupoprodaju valuta. To je moguće ukoliko Grupa raspolaže sa dovoljno likvidnosti u valuti koju želi da proda. Ukoliko to nije slučaj Grupa preduzima sledeće aktivnosti:

- Operativne mere:
 - Smanjenje aktivnosti kreditiranja (strana sredstava)
 - Privlačenje dodatnih depozita (strana obaveza)
 - Povećanje drugih izvora finansijskih sredstava (strana obaveza)
 - Finansiranje u respektivnoj valuti preko ProCredit Holdinga (strana obaveza)
- Mere vezane za hedžing i derivate:
 - Garancija koju izdaje ProCredit Holding za kredit kod druge Grupe u respektivnoj valuti
 - Zaključivanje terminskih ugovora

Grupa obezbeđuje i prati efikasnost u ublažavanju rizika kroz izveštavanje rukovodstva Grupe na nedeljnim i mesečnim sastancima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Grupe, gde se iznose zaključci i donose odluke o daljim merama koje je potrebno preduzeti.

3.6 Kamatni rizik

3.6.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja kamatnim rizikom

Rizik kamatne stope predstavlja rizik da će promene tržišnih kamatnih stopa negativno uticati na kapital Grupe i prihod od kamata Grupe.

Konceptualna pozadina i ukupna procena rizika, podrazumevaju da opredeljenje Grupe nije da ostvaruje profit kroz špekulacije na tržištu kamatnih stopa. Naprotiv, ona nastoji da osigura da je njena kamatna struktura što je moguće više uravnotežena kroz sve ročnosti ostajući u okviru limita definisanih u Politici upravljanja kamatnim rizikom. Grupa to postiže usklađujući profile ponovnog određivanja cena između sredstava i obaveza kamatno osetljivih pozicija. Ukoliko struktura sredstava i obaveza ne može biti dovoljno usklađena da ostane u okviru limita, derivati kamatne stope mogu da se koriste isključivo za potrebe hedžinga.

U cilju procene rizika Grupa koristi sledeće alate za procenu rizika: ročna struktura i analiza jaza (gap analysis), kao i analize scenarija i stres testiranja, odnosno Standardni scenario, Stres scenario za bazni rizik, Scenario za internu procenu adekvatnosti kapitala i Očekivani scenario. U delu kontrola i tretman rizika propisani su limiti (Uticaj ukupne ekonomske vrednosti prema standardnom scenariju i najgorem slučaju) koji se ne smeju prekoračiti i okidači za izveštavanje (Uticaj ukupne ekonomske vrednosti prema standardnom scenariju i najgorem slučaju, kao i Uticaj prihoda od kamata), koji služe kao signali za rano upozorenje ali ne podrazumevaju direktno i neophodnost mera. Takođe, propisani su i Spoljni indikatori ranog upozorenja i ad hoc izveštaji.

3.6.2 Organizovanje procesa upravljanja kamatnim rizikom

Organizaciona struktura osmišljena je u skladu sa potrebama Grupe da identifikuje, proceni, tretira, vrši nadzor i saopštava rizike koji nastaju kao posledica razvoja u eksternom makroekonomskom, zakonodavnom i internom okruženju. Politikom upravljanja kamatnim rizikom je data jasna raspodela ovlašćenja za donošenje odluka, kao i procedure i smernice za respektivne operativne oblasti da bi se pomoglo u implementaciji politike i osiguralo da su ciljevi ove politike ostvareni u potpunosti i na svim

nivoima. Služba sredstava je odvojena od funkcije risk kontrolinga i funkcije poravnanja i kontrole do nivoa i uključuje nivo Izvršnog odbora. Posebno su na nivou Grupe definisane izvršne funkcije ALCO odbora i Službe sredstava, kontrolna funkcija Službe za upravljanje rizicima, i funkcija usmeravanja koji vrši ALCO odbor.

3.6.3 Obuhvatnost i vrste izveštaja

Politikom upravljanja kamatnim rizikom su propisane procedure nadzora i izveštavanja, kao i proces kršenja limita na nivou Grupe i na nivou ProCredit Holding Grupe. Propisana je obaveza Službe sredstava Grupe i Službe za upravljanje rizicima Grupe da dostavljaju izveštaj ALCO odboru, kao i minimum sadržaja tog izveštaja. Takođe, Služba za upravljanje rizicima Grupe redovno izveštava ALCO odbor najmanje jednom kvartalno, a u slučaju bilo kakvih značajnih transakcija izveštava ALCO odbor odmah po prijemu ovih informacija o Analizi jaza u korigovanju cena i Scenario analizi promena krive prinosa izvršenoj za svaku značajnu operativnu valutu posebno i to posebno za Standardni scenario, Scenario za internu procenu adekvatnosti kapitala, Stres scenario za bazni rizik, i Očekivani scenario. Takođe je propisana obaveza Službe za upravljanje rizicima Grupe u slučaju kršenja limita, kao i mogućnost sazivanja vanrednog sastanka ALCO odbora na kome će se doneti odluka o merama koje treba preduzeti za ublažavanje rizika.

3.6.4 Mere za smanjenje rizika

U zavisnosti od razloga osetljivosti Grupe na kamatne stope, Grupa preduzima različite mere za smanjenje rizika, između ostalog:

- Uvođenje kredita sa varijabilnim stopama ili kreditnih proizvoda koji imaju kraći period oplate u slučaju kada Grupa ima pevašhodno plasirane kredite sa dužom ročnošću;
- Privlačenje depozita sa dužom ročnošću, u slučaju više terminskih depozita sa kratkim vremenom dospeća;
- Swap kamatnih stopa u slučaju potrebe i aktuelnih mogućnosti na tržištu.

Grupa obezbeđuje i prati efikasnost u ublažavanju rizika kroz izveštavanje rukovodstva Grupe na nedeljnim i mesečnim sastancima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor), gde se iznose zaključci i donose odluke o daljim merama koje je potrebno preduzeti.

Izloženost Grupe riziku od promene kamatnih stopa prikazana je u sledećoj tabeli. Tabela 2 u nastavku sadrži sredstva i obaveze (u hiljadama RSD na 31.12.2017.) prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate (Repricing Date) ili datumu dospeća, u zavisnosti koji je raniji.

31. decembar 2017. godine

FINANSIJSKA AKTIVA	Total	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do 5godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11,021,264	3,900,525	-	-	-	-	-	7,120,739
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,755,685	4,750,089	-	-	-	-	-	5,596
Kredit i potraživanja od komitenata	73,676,435	40,365,454	3,527,390	4,718,454	9,058,084	12,957,095	2,677,553	372,405
Total	89,453,384	49,016,068	3,527,390	4,718,454	9,058,084	12,957,095	2,677,553	7,498,740
FINANSIJSKA PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24,946,210	7,923,938	3,073,532	2,916,798	5,289,658	5,250,854	-	491,430
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	52,180,774	7,566,626	4,189,100	5,678,685	11,741,885	7,008,543	260,748	15,735,187
Subordinirane obaveze	3,692,709	3,672,654	-	-	-	-	-	20,055
Total	80,819,693	19,163,218	7,262,632	8,595,483	17,031,543	12,259,397	260,748	16,246,672
Neto ročna neusklađenost	8,633,691	29,852,850	(3,735,242)	(3,877,029)	(7,973,459)	697,698	2,416,805	(8,747,932)
Kumulativna neusklađenost	neto	ročna	29,852,850	26,117,608	22,240,579	14,267,120	14,964,818	17,381,623

31. decembar 2016. godine

FINANSIJSKA AKTIVA	Total	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do 5godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,281,913	3,574,426	-	-	-	-	-	6,707,487
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,491,874	3,293,089	-	-	-	-	-	198,785
Kredit i potraživanja od komitenata	71,935,393	42,990,510	3,059,118	5,049,211	7,515,213	7,865,411	1,064,691	4,391,239
Total	85,709,180	49,858,025	3,059,118	5,049,211	7,515,213	7,865,411	1,064,691	11,297,511
FINANSIJSKA PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,708,484	10,124,043	1,666,876	1,669,950	3,566,621	1,796,275	-	2,884,719
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,285,203	14,194,176	3,150,154	4,733,975	8,526,799	1,877,924	170,845	15,631,330
Subordinirane obaveze	3,848,758	3,848,758	-	-	-	-	-	-
Total	73,842,445	28,166,977	4,817,030	6,403,925	12,093,420	3,674,199	170,845	18,516,049
Neto ročna neusklađenost	11,866,735	21,691,048	(1,757,912)	(1,354,714)	(4,578,207)	4,191,212	893,845	(7,218,538)
Kumulativna neusklađenost	neto	ročna	21,691,048	19,933,136	18,578,422	14,000,215	18,191,427	19,085,272

3.7 Operativni rizik

3.7.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizicima je posebna oblast unutar opšteg upravljanja rizicima ProCredit Holding Grupe. Grupa definiše operativni rizik kao rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik, kao i rizik od prevara i zloupotreba u okviru upravljanja operativnim rizikom..

Reputacioni rizik se uključuje u sklopu rizika usklađenosti i podrazumeva rizik da neki događaj ili serija događaja mogu da nanesu štetu reputaciji Grupe, čime se umanjuje sposobnost upravljanja.

Odluka o načinu upravljanja operativnim rizikom donosi se na osnovu podataka o stvarnim ili potencijalnim gubicima, proceni rizika i analizi efekata izmena kao i mogućnosti transfera rizika na treća lica.

Grupa primenjuje princip **osnovnog indikatora** prilikom obračuna kapitalnog zahteva za operativni rizik.

3.7.2 Organizovanje procesa upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom deo je odgovornosti svih vlasnika procesa u okviru nadležnosti za adekvatno obavljanje poverenih procesa. Praćenje i analiza sistema za upravljanje rizicima je u nadležnosti službe za upravljanje rizicima, Odeljenja za kreditne rizike i Izvršnog odbora Grupe. Osnovni zadaci Službe za upravljanje rizicima su prikupljanje podataka, kreiranje izveštaja, analiza procesa i evidentiranih slučajeva u smislu identifikovanja izvora operativnog rizika i obezbeđivanje potrebnih informacija za adekvatno upravljanje operativnim rizikom.

Odeljenje interne revizije odgovorno je za kontrolu adekvatnosti sistema za upravljanje operativnim rizikom i njegovu usklađenost sa zakonom.

Strateški planovi i odluke vezane za upravljanje operativnim rizikom donose se od strane Odbora za upravljanje operativnim rizikom. Stalni članovi odbora su dva člana Izvršnog odbora sa pravom glasa. Rukovodstvo Grupe usvaja sva interna dokumenta koja uređuju način upravljanja operativnim rizikom.

Služba za upravljanje rizicima prati izloženost operativnom riziku u skladu sa internim politikama i standardima. U okviru Službe za upravljanje rizicima je uspostavljena pozicija službenika za operativni rizik. Službenik za operativni rizik je zadužen da prikuplja i analizira podatke o događajima operativnog rizika kroz bazu operativnih rizika (RED - Risk Event Database), sprovodi redovne godišnje procene izloženosti operativnim rizicima, prati regulativu, prati indikatore rizika i vrši analizu procesa i scenarija, daje predloge za umanjenje ili izbegavanje operativnog rizika uključujući i transfer rizika osiguranjem, daje podršku vlasnicima procesa i učestvuje u analizi rizika odobrenja novih materijalno bitnih proizvoda/procesa/usluga kao i materijalnih izmena već postojećih, učestvuje u analizi materijalno bitnih aktivnosti koje se poveravaju trećim licima i redovno obaveštava rukovodstvo Grupe i službu za upravljanje rizicima na nivou ProCredit Holding grupe o izloženosti Grupe operativnom riziku.

Pored ovih funkcija Služba za upravljanje rizicima ima zadatak obuke zaposlenih i podizanja svesti svih učesnika u procesu o operativnom riziku i sprečavanju prevara i zloupotreba.

Služba za upravljanje rizicima koristi podršku Službe za upravljanje operativnim rizikom na nivou PC grupe prilikom definisanja standarda za praćenje i upravljanje operativnim rizikom.

3.7.3 Obuhvatnost i vrste izveštaja

U cilju zaštite od operativnog rizika Grupa je uspostavila sistem izveštavanja o operativnom riziku. Izveštavanje menadžmenta se vrši na redovnim sastancima Odbora za upravljanje operativnim rizikom koji se održavaju kvartalno. Pored toga o najbitnijim pitanjima i aktuelnim slučajevima kvartalno se informiše Upravni odbor i Odbor za reviziju. Svi slučajevi kod kojih se utvrdi da je moguć ili je već nastao gubitak preko definisanog iznosa komuniciraju se bez odlaganja sa Službom za upravljanje rizicima na nivou Holding Grupe kao i sa Odeljenjem interne revizije.

3.7.4 Mere za smanjenje rizika

Grupa upravlja operativnim rizikom kontrolom, prihvatanjem, prenošenjem na treće lice ili izbegavanjem operativnog rizika.

Za sve uočene potencijalne ili već ostvarene rizike utvrđuje se da li je moguće primeniti korektivne mere za ispravljanje trenutno nastale situacije kao i preventivne mere koje omogućavaju da se sličan rizik ne ponovi odnosno da se spreči njegovo nastajanje. Sve mere se usaglašavaju sa vlasnicima procesa i po potrebi o njima se informiše menadžment Grupe. U zavisnosti od vrste mera koje se sprovode i nivoa na kojem je doneta odluka, sprovođenje se kontroliše od strane vlasnika procesa, službe za upravljanje rizicima, odeljenja interne revizije i menadžmenta.

Kao osnovna mera za ublažavanje rizika koristi se transfer rizika putem osiguranja. U slučaju kada rizični događaj spada u delokrug zaštite putem osiguranja, Pravna služba i Služba za upravljanje rizicima su odgovorni da osiguraju da se relevantnom osiguravaču obezbede odgovarajuće i blagovremene informacije. Služba za upravljanje rizicima Grupe će biti uključena kada se analiziraju materijalni rizični događaji kako bi se osiguralo da se pitanje mogućih implikacija u odnosu na postojeće polise osiguranja rešava na podesan način; uglavnom da se osigura odgovarajuće i blagovremeno obaveštavanje i komunikacija sa osiguravajućim kompanijama.

Posebna pažnja se posvećuje pitanjima vezanim za sprečavanje prevara i zloupotreba kao i utvrđivanju materijalnosti i rizičnosti poslovnih promena i novih proizvoda uključujući i rizike vezane za poveravanje aktivnosti trećim licima.

4 Upravljanje kapitalom

Strateški cilj Grupe je održavanje pokazatelja regulatorne adekvatnosti kapitala iznad propisane minimalne stope adekvatnosti kapitala, odnosno održavanje pokazatelja interne adekvatnosti kapitala iznad nivoa koji omogućava Grupi nesmetano poslovanje i ostvarivanje strateških i poslovnih ciljeva.

4.1 Kapital Grupe

Prilog PI-KAP sadrži strukturu regulatornog kapitala (u hiljadama RSD):

Редни бр.	Назив позиције	Износ
	Основни акцијски капитал: елементи	
1	Инструменти основног акцијског капитала и припадајуће емисионе премије	6,439,757
1.1.	<i>од чега: акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 8.ОАК</i>	3,663,012
1.2.	<i>од чега: Припадајуће емисионе премије уз инструменте из тачке 1.1. тј. износ уплаћен изнад номиналне вредности тих инструмената</i>	2,776,745
2	Добит из ранијих година која није оптерећена никаквим будућим обавезама, а за коју је скупштина банке донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал	3,246,389
3	Добит текуће године или добит из претходне године за коју скупштина банке још није донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал која испуњава услове из тачке 10. ст. 2. и 3. за укључивање у основни акцијски капитал	0
4	Ревалоризационе резерве и остали нереализовани добити	0
5	Резерве из добити и остале резерве банке, осим резерви за опште банкарске ризике	1,643,864
6	Резерве за опште банкарске ризике	0

7	Учешћа без права контроле (мањинска учешћа) која се признају у основном акцијском капиталу **	0
8	Основни акцијски капитал пре регулаторних прилагођавања и одбитних ставки (збир од 1 до 7)	11,330,010
	Основни акцијски капитал: регулаторна прилагођавања и одбитне ставке	
9	Додатна прилагођавања вредности (-)	0
10	Нематеријална улагања, укључујући гудвил (умањена за износ одложених пореских обавеза) (-)	-280,845
11	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке, изузев оних која протичу из привремених разлика, умањена за повезане одложене пореске обавезе ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК	0
12	Фер вредности резерви у вези са добицима или губицима по основу инструмената заштите од ризика новчаног тока за финансијске инструменте који се не вреднују по фер вредности, укључујући и пројектоване новчане токове	0
13	ИРБ приступ: негативан износ разлике добијен обрачуном у складу с тачком 134. ОАК (-)	0
14	Повећање капитала које је резултат секјуритизације изложености (-)	0
15	Добици или губици по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности који су последица промене кредитне способности банке	0
16	Имовина у пензијском фонду са дефинисаним накнадама у билансу стања банке (-)	0
17	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте основног акцијског капитала, укључујући и сопствене инструменте основног акцијског капитала које је банка дужна или може бити дужна да откупи на основу уговорне обавезе (-)	0
18	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци, а која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	0
19	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка нема значајно улагање (-)	0
20	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање (-)	0
21	Износ изложености које испуњавају услове за примену пондера ризика од 1.250 %, а које банка одлучи да одбије од основног акцијског капитала уместо да примени тај пондер	0
21.1.	<i>од чега: учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору у износу преко 10% капитала тих лица, односно учешћа која омогућавају ефективно вршење знатног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог правног лица (-)</i>	0
21.2.	<i>од чега: секјуритизоване позиције (-)</i>	0
21.3.	<i>од чега: слободне испоруке (-)</i>	0
22	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке и која проистичу из привремених разлика (износ изнад 10% основног акцијског капитала банке из тачке 21. став 2, умањен за износ повезаних пореских обавеза ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК) (-)	0
23	Збир одложених пореских средстава и улагања у лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање из тачке 21. став 1. ОАК, који прелази лимит из тачке 21. став 3. ОАК (-)	0
23.1.	<i>од чега: Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање</i>	0
23.2.	<i>од чега: Одложена пореска средства која проистичу из привремених разлика</i>	

24	Губитак текуће и ранијих година, као и нереализовани губици (-)	0
25	Износ пореза у вези са елементима основног акцијског капитала који се може предвидети у време обрачуна капитала, осим ако је банка претходно кориговала износ елемената основног акцијског капитала у износу у којем ти порези смањују износ до којег се елементи основног акцијског капитала могу користити за покриће ризика или губитака (-)	0
26	Износ за који одбитне ставке од додатног основног капитала банке премашују износ додатног основног капитала банке (-)	0
27	Износ потребне резерве за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	0
28	Укупна регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од основног акцијског капитала (збир од 9 до 27)	-280,845
29	Основни акцијски капитал (разлика између 8 и 28)	11,049,165
	Додатни основни капитал: елементи	
30	Акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 23. ОАК и припадајуће емисионе премије	0
31	Инструменти основног капитала издати од стране подређених друштава који се признају у додатном основном капиталу**	0
32	Додатни основни капитал пре одбитних ставки (30+31)	0
	Додатни основни капитал: одбитне ставке	
33	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте додатног основног капитала, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	0
34	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	0
35	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	0
36	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	0
37	Износ за који одбитне ставке од допунског капитала банке премашују износ допунског капитала банке (-)	0
38	Укупне одбитне ставке од додатног основног капитала (збир од 33 до 37)	0
39	Додатни основни капитал (разлика између 32 и 38)	0
40	Основни капитал (збир 29 и 39)	11,049,165
	Допунски капитал: елементи	
41	Акције и други инструменти допунског капитала и субординиране обавезе, који испуњавају услове из тачке 28. ОАК и припадајуће емисионе премије уз инструменте	3,464,385
42	Инструменти капитала издати од стране подређених друштава који се признају у допунском капиталу **	0
43	Прилагођавања за кредитни ризик која испуњавају услове за укључивање у допунски капитал	0
44	Допунски капитал пре одбитних ставки (збир од 41 до 43)	3,464,385
	Допунски капитал: одбитне ставке	

45	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте допунског капитала и субординиране обавезе, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	0
46	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	0
47	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	0
48	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	0
49	Укупне одбитне ставке од допунског капитала (збир од 45 до 48)	0
50	Допунски капитал (разлика између 44 и 49)	3,464,385
51	Укупни капитал (збир 40 и 50)	14,513,550
52	Укупна ризична актива	84,370,956
Показатељи адекватности капитала и заштитни слојеви капитала		
53	Показатељ адекватности основног акцијског капитала банке (%)	13.10
54	Показатељ адекватности основног капитала банке (%)	13.10
55	Показатељ адекватности капитала банке (%)	17.20
56	Укупни захтеви за заштитне слојеве капитала (%)	4.59
57	Основни акцијски капитал расположив за покриће заштитних слојева (%)	8.60

Kapital Grupe koji na 31.12.2017 iznosi 14.513.550 hiljada rsd sastoji se iz:

- Основног капитала који се састоји од основног акцијског капитала и додатног основног капитала који на 31.12.2017 износи 11,049,165 hiljada rsd
- Допунског капитала који се састоји од субординираних обавеза. Допунски капитал на 31.12.2017. износи 3.464.385 hiljada rsd
- Одбитних ставки од основног капитала, односно нематеријалних улагања које на 31.12.2017. изnose 280,845 hiljada rsd.

Prilog PI-FIKAP sadrži podatke o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke na 31.12.2017 (u hiljadama RSD):

Р. бр.	Карактеристике инструмента	Обичне акције	Субординирани дуг	Субординирани дуг	Субординирани дуг
1.	Емитент	"Procredit Bank" ад Београд	"Procredit Bank" ад Београд	"Procredit Bank" ад Београд	"Procredit Bank" ад Београд
1.1.	Јединствена ознака (нпр. CUSIP, ISIN или ознака Bloomberg за приватне пласмане)	ISIN: RSPCBSE49440	/	/	/
<i>Третман у складу с прописима</i>					

ProCredit Bank a.d. Beograd		Objavljivanje podataka i informacija na konsolidovanoj osnovi			
2.	Третман у складу са Одлуком о адекватности капитала банке	Инструмент основног акцијског капитала	Инструмент допунског капитала	Инструмент допунског капитала	Инструмент допунског капитала
3.	Индивидуални/(пот)консолидовани/индивидуални и (пот)консолидовани ниво укључивања инструмента у капитал на нивоу групе	Индивидуални и групни	Индивидуални и групни	Индивидуални и групни	Индивидуални и групни
4.	Тип инструмента	Обичне акције	Субординирани дуг издат у виду финансијског инструмента	Субординирани дуг издат у виду финансијског инструмента	Субординирани дуг издат у виду финансијског инструмента
5.	Износ који се признаје за потребе израчунавања регулаторног капитала (у хиљадама динара, са стањем на дан последњег извештавања)	3,663,012	710,835	1,184,726	1,568,824
6.	Номинална вредност инструмента	3,663,012	710,835	1,184,726	1,777,091
6.1.	Емисиона цена	1,000	710,835	1,184,726	1,777,091
6.2.	Откупна цена	1,000	710,835	1,184,726	1,777,091
7.	Рачуноводствена класификација	Акцијски капитал	Обавеза – амортизована вредност	Обавеза – амортизована вредност	Обавеза – амортизована вредност
8.	Датум издавања инструмента	05.04.2001	18.10.2013	23.12.2011	26.12.2007
9.	Инструмент с датумом доспећа или инструмент без датума доспећа	Без датума доспећа	С датумом досећећа	С датумом досећећа	С датумом досећећа
9.1.	Иницијални датум доспећа	Без датума доспећа	18.10.2023	01.06.2025	31.05.2022
10.	Опција откупа од стране емитента уз претходну сагласност надлежног тела	Не	Да	Да	Да
10.1.	Први датум активирања опције откупа, условни датуми активирања опције откупа и откупна вредност	/	било који дан 710,835	било који дан 1,184,726	било који дан 1,777,091
10.2.	Накнадни датуми активирања опције откупа (ако је применљиво)	/	било који дан	било који дан	било који дан
Купони/дивиденде					
11.	Фиксне или променљиве дивиденде/купони	Променљиви	Променљиви	Променљиви	Променљиви
12.	Купонска стопа и повезани индекси	НП	6-месечни еурибор 6.25% +	6-месечни еурибор + 6.3%	6-месечни еурибор + 6.3%
13.	Постојање механизма обавезног отказивања дивиденде	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ
14.1.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези с временом исплате дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Без дискреционог права	Без дискреционог права	Без дискреционог права
14.2.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези са износом дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Без дискреционог права	Без дискреционог права	Без дискреционог права
15.	Могућност повећања приноса (step up) или других подстицаја за откуп	Не	Не	Не	Не
16.	Некумулативне или кумулативне дивиденде/купони	Кумулативни	Некумулативни	Некумулативни	Некумулативни
17.	Конвертибилан или неконвертибилан инструмент	Неконвертибилан	Конвертибилан	Конвертибилан	Конвертибилан
18.	Ако је конвертибилан, услови под којима може доћи до конверзије	/	Нису дефинисани	Нису дефинисани	Нису дефинисани

19.	Ако је конвертибилан, делимично или у целисти	/	У целисти	У целисти	У целисти
20.	Ако је конвертибилан, стопа конверзије	/	1:1	1:1	1:1
21.	Ако је конвертибилан, обавезна или добровољна конверзија	/	Добровољна	Добровољна	Добровољна
22.	Ако је конвертибилан, инструмент у који се конвертује	/	Обичне акције	Обичне акције	Обичне акције
23.	Ако је конвертибилан, емитент инструмента у који се конвертује	/	"Procredit Bank" ад Београд	"Procredit Bank" ад Београд	"Procredit Bank" ад Београд
24.	Могућност смањења вредности	Не	Не	Не	Не
25.	Ако постоји могућност смањења вредности, услови под којима може доћи до смањења вредности	/	/	/	/
26.	Ако постоји могућност смањења вредности, делимично или у целисти	/	/	/	/
27.	Ако постоји могућност смањења вредности, трајно или привремено	/	/	/	/
28.	Ако је смањење вредности привремено, услови поновног признавања	/	/	/	/
29.	Тип инструмента који ће се при стечају, односно ликвидацији наплатити непосредно пре наведеног инструмента	Субординирани дуг издат у виду финансијског инструмента	Друго	Друго	Друго
30.	Неусклађене карактеристике конвертованих инструмената	/	/	/	/
31.	Ако постоје навести неусклађене карактеристике	/	/	/	/

Prilog PI-UPK (1) sadrži razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja na 31.12.2017 (u hiljadama RSD)

Ознака позиције	Назив позиције	Консолидовани биланс стања као у објављеним финансијским извештајима	Консолидовани биланс стања по регулаторном методу и обухвату консолидације
A	АКТИВА		
A.I	Готовина и средства код централне банке	11,021,264	11,021,264
A.II	Заложена финансијска средства		
A.III	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	1,546	1,546
A.IV	Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха		
A.V	Финансијска средства расположива за продају	3,558,832	3,558,832
A.VI	Финансијска средства која се држе до доспећа		
A.VII	Кредити и потраживања од банака и	4,755,685	4,755,685

	других финансијских организација		
A.VIII	Кредити и потраживања од комитената	73,676,435	73,676,435
A.IX	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика		
A.X	Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика		
A.XI	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате		
A.XII	Инвестиције у зависна друштва		
A.XIII	Нематеријална улагања	280,845	280,845
A.XIV	Некретнине, постројења и опрема	2,714,562	2,714,562
A.XV	Инвестиционе некретнине		
A.XVI	Текућа пореска средства	28,693	28,693
A.XVII	Одложена пореска средства		
A.XVIII	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља		
A.XIX	Остала средства	519,003	519,003
A.XX	УКУПНО АКТИВА (позиције под АОП ознакама од 0001 до 0019 у консолидованом билансу стања)	96,556,865	96,556,865
P	ПАСИВА		
PO	ОБАВЕЗЕ		
PO.I	Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	2,214	2,214
PO.II	Финансијске обавезе које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха		
PO.III	Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика		
PO.IV	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	24,946,210	24,946,210
PO.V	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	52,180,774	52,180,774
PO.VI	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика		
PO.VII	Издате сопствене хартије од вредности и друга позајмљена средства		
PO.VIII	Субординиране обавезе	3,692,709	3,692,709
PO.IX	Резервисања	94,849	94,849
PO.X	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља		
PO.XI	Текуће пореске обавезе	5	5
PO.XII	Одложене пореске обавезе	58,150	58,150
PO.XIII	Остале обавезе	643,375	643,375

PO.XIV	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (позиције под АОП ознакама од 0401 до 0413 у консолидованом билансу стања)	81,617,057	81,617,057
	КАПИТАЛ		
PO.XV	Акцијски капитал	6,439,757	6,439,757
PO.XVI	Сопствене акције		
PO.XVII	Добитак	6,163,441	6,163,441
PO.XVIII	Губитак		
PO.XIX	Резерве	2,336,610	2,336,610
PO.XX	Нереализовани губици		
PO.XXI	Учешћа без права контроле		
PO.XXII	УКУПНО КАПИТАЛ (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	14,939,808	14,939,808
PO.XXIII	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0		
PO.XXIV	УКУПНО ПАСИВА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0414 + 0422 - 0423)	96,556,865	96,556,865
В.П.	ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ		
В.П.А.	Ванбилансна актива	14,335,772	14,335,772
В.П.П.	Ванбилансна пасива		

Prilog PI-UPK (2) sadrži pregled raščlanjavanja elemenata u bilansu stanja Grupe na 31.12.2017 (u hiljadama RSD):

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Референце
А	АКТИВА		
A.I	Готовина и средства код централне банке	11,021,264	
A.II	Заложена финансијска средства	0	
A.III	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	1,546	
A.IV	Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	0	
A.V	Финансијска средства расположива за продају	3,558,832	
A.VI	Финансијска средства која се држе до доспећа	0	
A.VII	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	4,755,685	
A.VIII	Кредити и потраживања од комитената	73,676,435	
A.IX	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0	

A.X	Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	0	
A.XI	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	0	
	Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору	0	
A.XII	Инвестиције у зависна друштва	0	
	Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору	0	
A.XIII	Нематеријална улагања	280,845	d
A.XIV	Некретнине, постројења и опрема	2,714,562	
A.XV	Инвестиционе некретнине	0	
A.XVI	Текућа пореска средства	28,693	
A.XVII	Одложена пореска средства	0	
A.XVIII	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0	
A.XIX	Остала средства	519,003	
	Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу већем од 10% капитала тих банака, односно тих лица	0	
A.XX	УКУПНО АКТИВА (позиције под АОП ознакама од 0001 до 0019 у консолидованом билансу стања)	96,556,865	
P	ПАСИВА	0	
PO	ОБАВЕЗЕ	0	
PO.I	Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	2,214	
PO.II	Финансијске обавезе које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	0	
PO.III	Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	0	
PO.IV	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	24,946,210	
PO.V	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	52,180,774	
PO.VI	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0	
PO.VII	Издате сопствене хартије од вредности и друга позајмљена средства	0	
	Од чега обавезе по основу хибридних инструмената	0	
PO.VIII	Субординиране обавезе	3,692,709	
	Од чега субординиране обавезе које се укључују у допунски капитал банке	3,464,385	dj
PO.IX	Резервисања	94,849	
PO.X	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	0	
PO.XI	Текуће пореске обавезе	5	
PO.XII	Одложене пореске обавезе	58,150	
PO.XIII	Остале обавезе	642,146	
PO.XIV	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (позиције под АОП ознакама од 0401 до 0413 у консолидованом билансу стања)	81,617,057	
	КАПИТАЛ		

PO.XV	Акцијски капитал	6,439,757	
	Од чега номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција	3,663,012	a
	Од чега емисиона премија по основу акцијског капитала, осим преференцијалних кумулативних акција	2,776,745	b
	Од чега номинална вредност преференцијалних кумулативних акција	0	
	Од чега емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција	0	
PO.XVI	Сопствене акције	0	
	Од чега стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција	0	
	Од чега стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције	0	
PO.XVII	Добитак	6,163,441	
	Од чега нераспоређена добит из ранијих година	4,979,581	v
	Од чега добит из текуће године	1,183,860	
PO.XVIII	Губитак	0	
	Од чега губици из претходних година	0	
	Од чега губитак текуће године	0	
PO.XIX	Резерве	2,336,610	
	Од чега резерве из добити које представљају елемент основног капитала	1,643,864	g
	Од чега остале позитивне консолидоване резерве	0	
	Од чега остале негативне консолидоване резерве	0	
	Од чега остале нето негативне ревалоризационе резерве	0	
	Од чега добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке	0	
	Од чега позитивне ревалоризационе резерве настале по основу ефеката промене фер вредности основних средстава, хартија од вредности и осталих средстава која се, у складу с МСФИ/МРС, исказују у корист ових резерви	0	
PO.XX	Нереализовани губици	0	
	Од чега нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	0	
PO.XXI	Учешћа без права контроле	0	
	Од чега мањинска учешћа у подређеним друштвима	0	
PO.XXII	УКУПНО КАПИТАЛ (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	14,939,808	
PO.XXIII	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0	0	
PO.XXIV	УКУПНО ПАСИВА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0414 + 0422 - 0423)	96,556,865	
В.П.	ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	0	

В.П.А.	Ванбилансна актива	14,335,772	
	Од чега износ акција банке узетих у залогу, осим преференцијалних кумулативних акција	0	к
	Од чега износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залогу	0	ћ
В.П.П.	Ванбилансна пасива	0	

Prilog PI-UPK (3) sadrži pregled povezivanja pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u tabeli 3 na 31.12.2017 (u hiljadama RSD):

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из 2. корака
	Основни акцијски капитал: елементи		
1	Инструменти основног акцијског капитала и припадајуће емисионе премије	6,439,757	
1.1.	<i>од чега: акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 8. ОАК</i>	3,663,012	a
1.2.	<i>од чега: Припадајуће емисионе премије уз инструменте из тачке 1.1. тј. износ уплаћен изнад номиналне вредности тих инструмената</i>	2,776,745	b
2	Добит из ранијих година која није оптерећена никаквим будућим обавезама, а за коју је скупштина банке донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал	3,246,389	v
3	Добит текуће године или добит из претходне године за коју скупштина банке још није донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал која испуњава услове из тачке 10. ст. 2. и 3. за укључивање у основни акцијски капитал	0	
4	Ревалоризационе резерве и остали нереализовани добици	0	
5	Резерве из добити и остале резерве банке, осим резерви за опште банкарске ризике	1,643,864	g
6	Резерве за опште банкарске ризике	0	
7	Учешћа без права контроле (мањинска учешћа) која се признају у основном акцијском капиталу **	0	
8	Основни акцијски капитал пре регулаторних прилагођавања и одбитних ставки (збир од 1 до 7)	11,330,010	
	Основни акцијски капитал: регулаторна прилагођавања и одбитне ставке		
9	Додатна прилагођавања вредности (-)	0	
10	Нематеријална улагања, укључујући гудвил (умањена за износ одложених пореских обавеза) (-)	-280,845	d
11	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке, изузев оних која простичу из привремених разлика, умањена за повезане одложене пореске обавезе ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК	0	
12	Фер вредности резерви у вези са добицима или губицима по основу инструмената заштите од ризика новчаног тока за финансијске инструменте који се не вреднују по фер вредности, укључујући и пројектоване новчане токове	0	
13	ИРБ приступ: негативан износ разлике добијен обрачуном у складу с тачком 134. ОАК (-)	0	

14	Повећање капитала које је резултат секјуритизације изложености (-)	0	
15	Добици или губици по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности који су последица промене кредитне способности банке	0	
16	Имовина у пензијском фонду са дефинисаним накнадама у билансу стања банке (-)	0	
17	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте основног акцијског капитала, укључујући и сопствене инструменте основног акцијског капитала које је банка дужна или може бити дужна да откупи на основу уговорне обавезе (-)	0	
18	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци, а која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	0	
19	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка нема значајно улагање (-)	0	
20	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање (-)	0	
21	Износ изложености које испуњавају услове за примену пондера ризика од 1.250 %, а које банка одлучи да одбије од основног акцијског капитала уместо да примени тај пондер	0	
21.1.	<i>од чега: учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору у износу преко 10% капитала тих лица, односно учешћа која омогућавају ефективно вршење знатног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог правног лица (-)</i>	0	
21.2.	<i>од чега: секјуритизоване позиције (-)</i>	0	
21.3.	<i>од чега: слободне испоруке (-)</i>	0	
22	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке и која проистичу из привремених разлика (износ изнад 10% основног акцијског капитала банке из тачке 21. став 2, умањен за износ повезаних пореских обавеза ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК) (-)	0	
23	Збир одложених пореских средстава и улагања у лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање из тачке 21. став 1. ОАК, који прелази лимит из тачке 21. став 3. ОАК (-)	0	
23.1.	<i>од чега: Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање</i>	0	
23.2.	<i>од чега: Одложена пореска средства која проистичу из привремених разлика</i>	0	
24	Губитак текуће и ранијих година, као и нереализовани губици (-)	0	
25	Износ пореза у вези са елементима основног акцијског капитала који се може предвидети у време обрачуна капитала, осим ако је банка претходно кориговала износ елемената основног акцијског капитала у износу у којем ти порези смањују износ до којег се елементи	0	

	основног акцијског капитала могу користити за покриће ризика или губитака (-)		
26	Износ за који одбитне ставке од додатног основног капитала банке премашују износ додатног основног капитала банке (-)	0	
27	Износ потребне резерве за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	0	
28	Укупна регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од основног акцијског капитала (збир од 9 до 27)	-280,845	
29	Основни акцијски капитал (разлика између 8 и 28)	11,049,165	
	Додатни основни капитал: елементи		
30	Акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 23. ОАК и припадајуће емисионе премије	0	
31	Инструменти основног капитала издати од стране подређених друштава који се признају у додатном основном капиталу**	0	
32	Додатни основни капитал пре одбитних ставки (30+31)	0	
	Додатни основни капитал: одбитне ставке		
33	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте додатног основног капитала, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	0	
34	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	0	
35	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	0	
36	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	0	
37	Износ за који одбитне ставке од допунског капитала банке премашују износ допунског капитала банке (-)	0	
38	Укупне одбитне ставке од додатног основног капитала (збир од 33 до 37)	0	
39	Додатни основни капитал (разлика између 32 и 38)	0	
40	Основни капитал (збир 29 и 39)	11,049,165	
	Допунски капитал: елементи		
41	Акције и други инструменти допунског капитала и субординиране обавезе, који испуњавају услове из тачке 28. ОАК и припадајуће емисионе премије уз инструменте	3,464,385	dj
42	Инструменти капитала издати од стране подређених друштава који се признају у допунском капиталу**		
43	Прилагођавања за кредитни ризик која испуњавају услове за укључивање у допунски капитал	0	

44	Допунски капитал пре одбитних ставки (збир од 41 до 43)	3,464,385	
	Допунски капитал: одбитне ставке		
45	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте допунског капитала и субординиране обавезе, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	0	
46	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	0	
47	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	0	
48	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	0	
49	Укупне одбитне ставке од допунског капитала (збир од 45 до 48)	0	
50	Допунски капитал (разлика између 44 и 49)	3,464,385	
51	Укупни капитал (збир 40 и 50)	14,513,550	
52	Укупна ризична актива	84,370,956	
	Показатељи адекватности капитала и заштитни слојеви капитала		
53	Показатељ адекватности основног акцијског капитала банке (%)	13.10	
54	Показатељ адекватности основног капитала банке (%)	13.10	
55	Показатељ адекватности капитала банке (%)	17.20	
56	Укупни захтеви за заштитне слојеве капитала (%)***	4.24%	
57	Основни акцијски капитал расположив за покриће заштитних слојева (%)****	8.56%	

4.2 Proces interne procene adekvatnosti kapitala

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke, Grupa u procesu interne procene adekvatnosti kapitala obračunava potrebni interni kapital kojim se, nasuprot regulatornom kapitalnom zahtevu, obuhvata više vrsta rizika, te se koriste interno razvijene metodologije, uzimajući u obzir strateške ciljeve, makroekonomsko okruženje, interne standarde i procese, kao i složenost poslovanja Grupe.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala u potpunosti je integrisan u sistem upravljanja rizicima i donošenja odluka u Grupi. Proces obuhvata sledeće faze:

- 1) utvrđivanje materijalno značajnih rizika;
- 2) izračunavanje internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
- 3) određivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva;
- 4) poređenje sledećih elemenata:

- kapitala obračunatog u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i raspoloživog internog kapitala,
- minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
- zbira minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

Prilikom utvrđivanja materijalno značajnih rizika kojima je Grupa izložena i koji su uključeni u proces interne procene adekvatnosti kapitala, uzeti su u obzir vrsta, obim, i složenost poslovanja, kao i specifičnost tržišta na kojima posluje Grupa. Takođe, u obzir je uzeto i prethodno iskustvo u upravljanju rizicima u Grupi kao i istorijski podaci o ostvarenim negativnim efektima na finansijski rezultat i kapital Grupe.

Osnovni kriterijumi utvrđivanja materijalno značajnih rizika su izloženost Grupe datom riziku, odnosno verovatnoća ispoljavanja rizika i intenzitet uticaja rizika na poslovanje Grupe, odnosno potencijalni negativni uticaj na finansijski rezultat i kapital Grupe.

Interna metodologija obračuna kapitalnih zahteva u procesu interne procene adekvatnosti kapitala

Kreditni rizik

U okviru procesa interne procene adekvatnosti Grupa će za kreditni rizik vršiti obračun regulatornog kapitalnog zahteva u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (standardizovani pristup), a pored toga Grupa će internim modelom obračunavati interni kapitalni zahtev za kreditni rizik i porediti ga sa regulatornim u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti kreditnog rizika usled primene standardizovanog pristupa. Takođe Grupa će na osnovu internog modela raditi stres test za kreditni rizik u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti kreditnog rizika usled primene standardizovanog pristupa u uslovima krize.

Interni model obračuna kapitalnih zahteva za kreditni rizik se bazira na migracionoj analizi koja predstavlja osnovno sredstvo za procenu rizika kreditnog portfolija i stoga služi kao glavna baza za određivanje verovatnoće distribucije gubitaka banke po osnovu kreditnog portfolija i vanbalansnih izloženosti na godišnjem nivou. Osnovna ideja metoda je korišćenje istorijskog iskustva za kvantifikaciju promena u kvalitetu kreditnog portfolija tokom vremena radi dobijanja prognoza za očekivane i neočekivane gubitke. Osnovna pretpostavka ovog pristupa je da istorijski razvoj odražava buduća kretanja i da se stoga može koristiti za simulaciju nivoa gubitka portfolija.

Rizik druge ugovorne strane

U okviru procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupa će za rizik druge ugovorne strane vršiti obračun regulatornog kapitalnog zahteva u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (standardizovani pristup), a pored toga Grupa će internim modelom (koji uključuje i stres test scenario) obračunavati interni kapitalni zahtev za rizik druge ugovorne strane i porediti ga sa regulatornim u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti ovog rizika usled primene standardizovanog pristupa.

Iznos internog kapitalnog zahteva koji je potreban za pokriće rizika druge ugovorne strane i rizika izdavaoca Grupe prema internom modelu izračunava se na osnovu obima izloženosti koji je prilagođen rizicima, tj. iznosa koji Banka potencijalno može da izgubi i ročnosti izloženosti.

Izloženost u koju je ukalkulisan rizik (risk-adjusted exposure - RAE) se izračunava množenjem iznosa izloženosti (exposure at default - EAD) jednogodišnjom naglašenom verovatnoćom nastupanja statusa neizmirenja obaveza (probability of default - PD), preostalom ročnošću (maturity - M) i gubitkom usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (loss given default - LGD):

$$\text{RAE} = \text{EAD} \times \text{naglašen PD} \times \text{M} \times \text{LGD}$$

Devizni rizik

U okviru procesa interne procene adekvatnosti Grupa će za devizni rizik vršiti obračun regulatornog kapitalnog zahteva u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (standardizovani pristup), a pored toga Grupa će internim modelom (koji uključuje i stres test scenario) obračunavati interni kapitalni zahtev za

devizni rizik i porediti ga sa regulatornim u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti ovog rizika usled primene standardizovanog pristupa.

Iznos internog kapitalnog zahteva za pokriće deviznog rizika u cilju procene eventualne potcenjenosti deviznog rizika usled primene standardizovanog pristupa, baziran je na istorijskom modelu VaR (Value at Risk) analize, na osnovu istorijskog perioda od 3 godine i stepenu poverenja od 95%.

Operativni rizik

U okviru procesa interne procene adekvatnosti Grupa će za operativni rizik vršiti obračun regulatornog kapitalnog zahteva u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (pristup osnovnog indikatora), a pored toga Grupa će internim modelom obračunavati interni kapitalni zahtev za operativni rizik i porediti ga sa regulatornim u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti ovog rizika usled primene pristupa osnovnog indikatora.

Za potrebe izračunavanja internog kapitalnog zahteva za Operativni rizik, poredi se prosečan bruto gubitak prijavljenih događaja u poslednje 3 godine i sa iznosom kapitalnog zahteva za operativni rizik obračunat primenom pristupa osnovnog indikatora. U slučaju da je prosečan bruto gubitak veći, Grupa će izdvajati dodatni kapital za iznos prekoračenja.

Kamatni rizik

Obzirom da Odlukom o adekvatnosti kapitala nije predviđeno regulatorno izdvajanje iz kapitala za kamatni rizik, Grupa interni kapitalni zahtev za ovaj rizik definiše, odnosno izračunava kao negativan uticaj promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost Grupe, na pokazatelj kamatnog prihoda Grupe i eventualno na kapital Grupe. Metodologija računanja internog kapitalnog zahteva potrebnog za pokriće rizika kamatnih stopa zasniva se na pokazatelju kamatnog prihoda koji se računa za period od godinu dana i u tom smislu ekonomski kapital potreban za pokriće rizika kamatnih stopa za svaku valutu se dobija množenjem kamatnog šoka za datu valutu sa odgovarajućom izloženosti kamatnom riziku u datoj valuti i vremenskim periodom tokom koga će Grupa biti izložena uticaju. Ekonomski kapital za svaku valutu se sabira, pri čemu se pozitivne i negativne izloženosti netiraju da bi se dobio ukupni neophodni ekonomski kapital za Grupu.

Rizik koncentracije

Obzirom da rizik koncentracije nije obuhvaćen regulatornim zahtevom za kapitalom, Grupa će na osnovu internog modela obračunavati interni kapitalni zahtev za rizik koncentracije. Postoje dva glavna izvora rizika koncentracije u kreditnom portfoliju: individualna koncentracija (materijalno značajna koncentracija pojedinačnih izloženosti koje čine značajan deo portfolija) i sektorska koncentracija (materijalno značajna koncentracija prema industrijskim sektorima, odnosno delatnostima).

Grupa je odlučila da koristi pristup propisan od strane regulatora Španije, odnosno opšte prihvaćen pristup za merenje koncentracije Herfindal-Hiršmanov indeks (HHI) za izračunavanje kapitalnih zahteva za rizik koncentracije. Ovaj pristup efikasno prilagođava zahteve regulatornog kapitala u skladu sa standardizovanim pristupom, dodajući na njega iznos kapitalnog zahteva koji proizilazi iz individualne koncentracije i iznos za sektorsku koncentraciju, odnosno koncentraciju prema delatnosti.

Kreditno-devizni rizik

U okviru procesa interne procene adekvatnosti kapitala, obračun internog kapitalnog zahteva potrebnog za pokriće kreditno-deviznog rizika u standardnom scenariju zasnovan je na anticipiranoj promeni deviznog kursa u narednoj godini, odnosno na dodatnom kapitalnom zahtevu koji će Banka izdvojiti u okviru minimalnih kapitalnih zahteva za kreditni rizik prema stubu 1. Uvećanje kapitalnih zahteva po osnovu slabljenja domaće valute Banka uključuje u projekciji pokazatelja adekvatnosti kapitala u petogodišnjem poslovnom planu. Prilikom obračuna internog kapitalnog zahteva za kreditno-devizni rizik grupa uzima u obzir slabljenje domaće valute u periodu globalne finansijske krize – decembar 2008 – 2012, odnosno neočekivano slabljenje domaće valute.

Rizici koji se ne mogu precizno kvantifikovati

Za rizike koji se ne mogu precizno kvantifikovati Grupa definiše niz strateških smernica, metoda, kriterijuma, i procesa u cilju odlučivanja i sprovođenja odluka o prihvatanju, izbegavanju, smanjenju, kontroli i prenosu rizika.

Pored toga, Grupa će za materijalno značajne rizike koji se ne mogu precizno kvantifikovati izdvojiti određeni % raspoloživog internog kapitala što smatra dovoljnim, uzimajući u obzir načine upravljanja gore navedenim rizicima.

Rezultati procesa interne procene adekvatnosti kapitala na dan 31.12.2017.

Tabela 3.

Minimalni kapitalni zahtevi (u 000 RSD)		
Regulatorni kapitalni zahtevi	Interni kapitalni zahtevi (ICAAP)	
	Standardni scenario	Stres scenario
6.749.676	7.332.358	7.879.211

Raspoloživi interni kapital u procesu interne procene adekvatnosti kapitala je jednak kapitalu Grupe u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

4.3 Adekvatnost kapitala i kapitalni zahtevi u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije

Prilog PI-AKB sadrži ukupne kapitalne zahteve i pokazatelje adekvatnosti kapitala na konsolidovanom nivou na dan 31.12.2017. (u hiljadama RSD)

РЕДНИ БР.	НАЗИВ	Износ
		1
I	КАПИТАЛ	14,513,551.00
1.	УКУПАН ОСНОВНИ АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ	11,049,165.00
2.	УКУПАН ДОДАТНИ ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0.00
3.	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	3,464,385.00
II	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВИ	6,749,676.48
1.	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА КРЕДИТНИ РИЗИК, РИЗИК ДРУГЕ УГОВОРНЕ СТРАНЕ, РИЗИК СМАЊЕЊА ВРЕДНОСТИ КУПЉЕНИХ ПОТРАЖИВАЊА И РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ СЛОБОДНИХ ИСПОРУКА	5,819,016.48
1.1.	Стандардизовани приступ (СП)	72,737,706.00
1.1.1.	Изложености према државама и централним банкама	0.00
1.1.2.	Изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе	44.00
1.1.3.	Изложености према јавним административним телима	0.00
1.1.4.	Изложености према међународним развојним банкама	0.00
1.1.5.	Изложености према међународним организацијама	0.00
1.1.6.	Изложености према банкама	704,081.00

1.1.7.	Изложености према привредним друштвима	32,157,441.00
1.1.8.	Изложености према физичким лицима	31,418,572.00
1.1.9.	Изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима	0.00
1.1.10.	Изложености у статусу неизмирења обавеза	2,301,657.00
1.1.11.	Високоризичне изложености	0.00
1.1.12.	Изложености по основу покривених обвезница	0.00
1.1.13.	Изложености по основу секјуритизованих позиција	0.00
1.1.14.	Изложености према банкама и привредним друштвима са краткорочним кредитним рејтингом	0.00
1.1.15.	Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове	0.00
1.1.16.	Изложености по основу власничких улагања	2,223.00
1.1.17.	Остале изложености	6,153,689.00
1.2.	Приступ заснован на интерном рејтингу (IRB)	
1.2.1.	Изложености према државама и централним банкама	
1.2.2.	Изложености према банкама	
1.2.3.	Изложености према привредним друштвима	
1.2.4.	Изложености према физичким лицима	
1.2.4.1.	од чега: Изложености према физичким лицима обезбеђене хипотекама на непокретностима	
1.2.4.2.	од чега: Квалификоване револвинг изложености према физичким лицима	
1.2.4.3.	од чега: Изложености према малим и средњим предузећима које су разврстана у ову класу изложености	
1.2.5.	Изложености по основу власничких улагања	
1.2.5.1.	Примењени приступ:	
1.2.5.1.1.	Приступ једноставних пондера ризика	
1.2.5.1.2.	PD/LGD приступа	
1.2.5.1.3.	Приступ интерних модела	
1.2.5.2.	Врсте изложености по основу власничких улагања	
1.2.5.2.1.	Власничка улагања којима се тргује на берзи	
1.2.5.2.2.	Власничка улагања којима се не тргује на берзи али су у довољно диверсификованим портфолијима	
1.2.5.2.3.	Остала власничка улагања	
1.2.5.2.4.	Власничка улагања на које банка примењује стандардизовани приступ кредитном ризику	
1.2.6.	Изложености по основу секјуритизованих позиција	
1.2.7.	Изложености по основу остале имовине	
2	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ НЕИЗМИРЕНИХ ТРАНСАКЦИЈА	
3	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ТРЖИШНЕ РИЗИКЕ	49,041.00
3.1.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунат применом стандардизованих приступа	

3.1.1.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу дужничких хартија од вредности	
	од чега капитални захтев за ценовни ризик по основу секјуритизованих позиција	
3.1.2.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу власничких хартија од вредности	
3.1.3.	Додатни капитални захтев за велике изложености из књиге трговања	
3.1.4.	Капитални захтев за девизни ризик	49,041.00
3.1.5.	Капитални захтев за робни ризик	
3.2.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунати применом приступа интерних модела	
4	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ОПЕРАТИВНИ РИЗИК	881,619.00
4.1.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом приступа основног индикатора	881,619.00
4.2.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом стандардизованог/алтернативног стандардизованог приступа	
4.3.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом напредног приступа	
III	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ ОСНОВНОГ АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА (%)	13.10
IV	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ ОСНОВНОГ КАПИТАЛА (%)	13.10
V	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (%)	17.20

4.3.1 Kapitalni zahtev za kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane

U skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast adekvatnosti kapitala, Grupa obračunava kapitalne zahteve za kreditni rizik koristeći standardizovani pristup. Grupa takođe obračunava i kapitalne zahteve za stavke koje se nalaze u Bankarskoj knjizi, a za koje je prema regulativi neophodno obračunati kapitalne zahteve za rizik druge ugovorne strane.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik po standardizovanom pristupu (u hiljadama RSD)

Tabela 4.

Opis klase izloženosti	Kapitalni zahtev za kreditni rizik na 31. decembar 2016.	Kapitalni zahtev za kreditni rizik na 31. decembar 2017.
Izloženost prema državama i centralnim bankama	-	-
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	13	4
Izloženosti prema javnim agencijama	354	-
Izloženosti prema bankama	9,426	56,326
Izloženosti prema privrednim društvima	5,567,220	2,572,595
Izloženosti prema fizičkim licima	2,573,036	2,513,486
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	144,965	184,133
Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-	178
Ostale izloženosti	453,683	492,295
Ukupno	8,732,986	5,819,016

4.3.2 Kapitalni zahtev za tržišne rizike

Po trenutnoj politici, Grupa striktno izbegava bavljenje bilo kojim oblikom poslova iz domena špekulativnog bankarstva (poslovi koji imaju za cilj zaradu na razlici u ceni finansijskih instrumenata). Iz tog razloga se

može smatrati da je Grupa u svom poslovanju trenutno izložena jedino deviznom riziku, kao podkategorije tržišnih rizika.

Kapitalni zahtev za devizni rizik se računa u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast adekvatnosti kapitala

Kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 8%, ako je zbir ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu veći od 2% kapitala banke izračunatog u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Otvorena devizna pozicija Banke na dan 31.12.2017 (u hiljadama RSD)

Tabela 5.

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	Ukupno
Neto spot pozicija	1,917,089	- 1,079,801	4,965	76	0	842,329
Devizna imovina	67,781,282	113,806	240,922	6,293	0	68,142,303
Devizne obaveze	65,864,193	1,193,607	235,957	6,217	0	67,299,974
Neto forward pozicija	-1,309,123	1,070,634	0	0	0	-238,489
Duga pozicija	0	1,070,634	0	0	0	1,070,634
Kratka pozicija	1,309,123	0	0	0	0	1,309,123
Duga otvorena pozicija	607,966	0	4,965	76	0	613,007
Kratka otvorena pozicija	0	9,167	0	0	0	9,167
Neto otvorena devizna pozicija	607,966	9,167	4,965	76	0	613,007
Pozicija u zlatu	0	0	0	0	0	0
Kapitalni zahtev za devizni rizik						49,041

Iznos kapitalnog zahteva za devizni rizik (u hiljadama RSD)

Tabela 6.

Opis	Kapitalni zahtev za devizni rizik na 31. decembar 2016.	Kapitalni zahtev za devizni rizik na 31. decembar 2017.
Kapitalni zahtev za devizni rizik	0	49,041

4.3.3 Kapitalni zahtev za operativni rizik

Kapitalni zahtev za operativni rizik se računa u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast adekvatnosti kapitala.

Za potrebe računanja kapitalnog zahteva za operativni rizik, Grupa trenutno primenjuje pristup osnovnog indikatora za sve svoje aktivnosti. Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora jednak je iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Indikator izloženosti za prethodne tri godine i aritmetički prosek (u hiljadama RSD)

Tabela 7.

Godina	Indikator izloženosti	Stopa kapitalnog zahteva	Kapitalni zahtev
2014	6.392.179	15%	958.827
2015	5.880.936	15%	882.140
2016	5.359.264	15%	803.890
Ukupno (trogodišnji prosek)	5.877.460	15%	881.619

Iznos kapitalnog zahteva za operativni rizik (u hiljadama RSD)

Tabela 8.

Opis	Kapitalni zahtev za operativni rizik na 31. decembar 2016.	Kapitalni zahtev za operativni rizik na 31. decembar 2017.
Kapitalni zahtev za operativni rizik	957,307	881,619

5 Podaci, odnosno informacije koji se odnose na izloženosti rizicima i pristupe za merenje, odnosno procenu rizika

5.1 Kreditni rizik

5.1.1 Dospela nenaplaćena potraživanja

Dospela nenaplaćena potraživanja Grupe su definisana u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast adekvatnosti kapitala. Ona uključuje svako pojedinačno potraživanje Grupe, odnosno pojedinačni ugovor po kome je klijent u docnji dužoj od 90 dana u materijalno značajnom iznosu. Pri tome se iznos dospelog nenaplaćenog potraživanja formira kao ukupan iznos potraživanja i uključuje dospeli kao i nedospeli deo potraživanja prema klijentu.

5.1.2 Formiranje ispravke vrednosti

Grupa formira ispravku vrednosti za bilansnu aktivu koja se klasifikuje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast klasifikacije potraživanja Banke i Politike grupe za upravljanje kreditnim rizikom.

5.1.2.1 Formiranje ispravke vrednosti za potraživanja Banke

Banka formira ispravku vrednosti za bilansnu aktivu koja se klasifikuje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast klasifikacije potraživanja Banke i Politike grupe za upravljanje kreditnim rizikom.

Ispravka vrednosti se formira kod svih izloženosti kod kojih je identifikovana obezvređenost ili postoji potencijalna obezvređenost odnosno potencijalni gubitak tokom perioda otplate.

Osnovica za obračun se dobija kao zbir dospele i nedospele glavnice, dospele kamate i obračunate kamate za dati vremenski period umanjeno za razgraničenu proviziju za isplatu kredita i gotovine (ako je gotovina sredstvo obezbeđenja za dati plasman).

Ispravka vrednosti za sva individualno neznajna potraživanja (potraživanja prema dužniku/grupi povezanih lica u iznosu do 30.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti) kao i za individualno znajna potraživanja (potraživanja prema dužniku/grupi povezanih lica u iznosu preko 30.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti) koja su u docnji do 30 dana se formira množenjem osnovice za obračun sa odgovarajućim ponderom rizika. Ponder rizika se određuje na osnovu migracione analize kvaliteta portfolija koja se sprovodi najmanje jednom godišnje.

Ispravka vrednosti za materijalno znajna potraživanja (potraživanja prema dužniku/grupi povezanih lica u iznosu preko 30.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti) u docnji preko 30 dana formiraju se na pojedinačnoj osnovi za svakog klijenta ili grupu povezanih lica uzimajući u obzir procenjene buduće tokove novca od otplate plasmana koji se svode na neto sadašnju vrednost. Poređenjem neto sadašnje vrednosti budućih tokova novca od otplate sa knjigovodstvenom vrenošću potraživanja dobija se očekivani gubitak na osnovu koga se formira ispravka vrednosti.

Banka formira rezervisanja za vanbilansnu aktivu koja se klasifikuje u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast klasifikacije potraživanja. Ispravka vrednosti se formira množenjem osnovice za obračun sa odgovarajućim ponderom rizika koji zavisi od tipa vanbilansne izloženosti. Osnovica za obračun se dobija kao iznos vanbilasnog potraživanja korigovanog za faktor kreditne konverzije i umanjeno za gotovinu (ako je gotovina sredstvo obezbeđenja za dati plasman).

5.1.2.2 Formiranje ispravke vrednosti za potraživanja ProCredit Leasing d.o.o.

Sva potraživanja po osnovu ugovora o finansijskom lizingu se rangiraju prema internoj metodologiji i klasifikacija se obavlja primenom principa broja dana u kašnjenju pri otplatama rata lizing plasmana. Princip broja dana u kašnjenju pri otplatama rata lizing plasmana podrazumeva sledeću klasifikaciju bilansnih potraživanja prema komitentima:

1. u klasu I svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja bez kašnjenja ili sa kašnjenjem u otplati do 30 dana;
2. u klasu II svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja sa kašnjenjem u otplati od 31 do 90 dana,
3. u klasu III svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja sa kašnjenjem u otplati od 91 do 180 dana,
4. u klasu IV svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja sa kašnjenjem u otplati od 181 ili više dana.

Pri tome se pod kašnjenjem podrazumeva broj dana kašnjenja pri otplati dospelih obaveza po osnovu kamate ili glavnice i to od datuma ugovornog dospeća neke od tih obaveza do datuma utvrđivanja klase rizika. Kašnjenja se prate na dnevnom nivou, a klase rizika se određuju svakog meseca i to poslednjeg dana u mesecu za prethodni mesec.

Obračun ispravke vrednosti se sprovodi mesečno. Osim po kašnjenju, za potrebe određivanja ispravke vrednosti posmatra se iznos potraživanja od klijenta kao i status ugovora i predmeta lizinga. U slučaju klijenata kod kojih je ukupno potraživanje po klijentu (sva potraživanja po jednom matičnom broju) manje od EUR 30.000, ispravka vrednosti se formira primenom određenog pondera rizika na osnovicu.

Obračun pojedinačne ispravke vrednosti potraživanja se radi za klijenta na kvartalnom nivou, za klijente koji na kraju meseca u kom kasne imaju ostatak duga po matičnom broju po svim ugovorima veći od EUR 30.000 i kašnjenje je veće od 30 dana (uključujući i kada je ugovor raskinut i predmet nije u posedu Društva), kao i za sve klijente za koje su preuzeti predmeti lizinga i u posedu su Društva.

Ispravka vrednosti individualno znajnih potraživanja i preuzetih predmeta lizinga u zamenu za nenaplaćena potraživanja se vrši tako što se nabavna vrednost predmeta lizinga amortizuje po stopi od 10% za svaku godinu od momenta nabavke do predviđenog momenta prodaje predmeta lizinga ili na osnovu procene trenutne vrednosti predmeta lizinga. Tako dobijena vrednost se dodatno diskontuje po stopi od 35% za vozila i agro opremu a 50% za sve ostalo (mašine i opremu).

Obračun ispravke vrednosti potraživanja uzima u obzir očekivane prilive od prodaje sredstava lizinga i eventualno drugih sredstava obezbeđenja, kao i ostale očekivane prilive iz redovnog operativnog poslovanja klijenta, zatim diskontovanje očekivanih priliva i svođenje na neto sadašnju vrednost (diskontovanje primenom efektivne kamatne stope), čime se dobija neto sadašnja vrednost budućih priliva. Razlika između potraživanja na dan kada se utvrđuje ispravka vrednosti i neto sadašnje vrednosti očekivanih priliva, predstavlja pojedinačnu ispravku vrednosti datog potraživanja.

Obračun ispravke vrednosti preuzetih predmeta lizinga u zamenu za nenaplaćena potraživanja vrši se poređenjem bruto knjigovodstvene vrednosti zaliha (koja je jednaka iznosu nedospele glavnice u momentu preuzimanja predmeta) i očekivanih priliva po osnovu prodaje predmeta lizinga. Pozitivna razlika predstavlja ispravku vrednosti preuzetih predmeta lizinga.

5.1.3 Izloženost Grupe nakon računovodstvenih otpisa

Sledeća tabela prikazuje izloženost Grupe nakon sprovođenja računovodstvenih otpisa.

Pregled neto izloženosti Grupe bez otpisa nakon primene instrumenata kreditne zaštite sa podelom na bilansne, vanbilansne izloženosti, transakcije kreditiranja hartija od vrednosti i finansijske derivate pri čemu su vanbilansne izloženosti prikazane sa i bez primenjenih faktora kreditne konverzije na 31.12.2017. (u hiljadama RSD)

Tabela 9.

Opis	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti		Transakcije kreditiranja hartija od vrednosti	Finansijski derivati
		Bez primene faktora kreditne konverzije	Sa primenom faktora kreditne konverzije		
Države i centralne banke	12,923,321	300,075	15	839	0
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	219	0	0	0	0
Javna administrativna tela	0	0	0	0	0
Vlasnička ulaganja	2,223	0	0	0	0
Banke	3,452,386	49,873	9,915	0	26,158
Privredna društva	31,305,420	13,799,641	1,009,971	0	0
Fizička lica	41,443,485	16,671,123	752,861	0	0
Dospela nenaplaćena potraživanja	2,593,430	539,483	14,417	0	0
Ostale izloženosti	6,165,476	142,397,454	3,227,672	0	0
Ukupno	97,885,960	173,757,649	5,014,851	839	26,158

Pregled prosečne neto izloženosti Grupe tokom 2017. godine nakon otpisa pre primene instrumenata kreditne zaštite sa podelom na bilansne, vanbilansne izloženosti, transakcije kreditiranja hartija od vrednosti i finansijske derivate pri čemu su vanbilansne izloženosti prikazane sa i bez primenjenih faktora kreditne konverzije (u hiljadama RSD)

Tabela 10.

Opis	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti		Transakcije kreditiranja hartija od vrednosti	Finansijski derivati
		Bez primene faktora kreditne konverzije	Sa primenom faktora kreditne konverzije		
Države i centralne banke	10,768,421	325,038	2,576	1,240	0
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	219	0	0	0	0

Javna administrativna tela	1,442	0	0	0	0
Vlasnička ulaganja	2,245	0	0	0	0
Banke	1,889,482	38,617	7,674	0	24,817
Privredna društva	29,543,923	13,169,092	832,333	0	0
Fizička lica	43,100,789	16,077,187	693,628	0	0
Dospela nenaplaćena potraživanja	3,036,943	730,488	1,153,316	0	0
Ostale izloženosti	6,482,180	143,548,657	2,971,297	0	0
Ukupno	94,825,643	173,889,077	5,660,823	1,240	24,817

5.1.4 Geografska raspodela izloženosti

U svom poslovanju ProCredit Holding Grupa je posvećena pružanju kompletne Bankarske usluge malim isrednjim preduzećima, kao i fitičkim licima. U tom smislu najveći deo svojih operacija Grupa sprovodi na teritoriji Republike Srbije.

Pregled neto izloženosti Grupe bez otpisa nakon primene instrumenata kreditne zaštite na 31.12.2017. po geografskim oblastima i sa primenom faktora kreditne konverzije za vanbilansnu aktivu (u RSD)

Tabela 11.

Opis	Izloženost prema licima sa teritorije Republike Srbije	Izloženost prema licima van teritorije Republike Srbije	Ukupno
Države i centralne banke	12,924,175,360	0	12,924,175,360
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	219,299	0	219,299
Vlasnička ulaganja	2,222,548	0	2,222,548
Banke	17,134,214	3,471,322,631	3,488,456,845
Privredna društva	32,156,738,477	702,968	32,157,441,446
Fizička lica	41,880,188,965	11,240,202	41,891,429,167
Dospela nenaplaćena potraživanja	1,678,632,037	132,347	1,678,764,385
Ostale izloženosti	7,879,472,687	-1,656,562	7,877,816,125
Izloženosti prema javnim agencijama	133	0	133
Ukupno	96,538,783,721	3,481,741,588	100,020,525,309

5.1.5 Raspodela izloženosti prema vrsti druge ugovorne strane

Imajući u vidu ciljnu klijentsku grupu, najveći deo izloženosti Grupe je vezan za izloženosti prema fizičkim licima, pravnim licima i preduzetnicima. Izloženosti prema drugim ugovornim stranama uglavnom proističe iz potrebe redovnog vođenja poslovanja Grupe i regulatornih zahteva.

Pregled bilansnih izloženosti Grupe uključujući i podatke o transakcijama kreditiranja hartija od vrednosti i finansijskih derivata na 31.12.2017. po klasama izloženosti i vrsti druge ugovorne strane sa pregledom ispravke vrednosti i potrebne rezerve (u hiljadama RSD)

Tabela 12.

Opis	Bruto iznos izloženosti	Ispravka vrednosti, rezervisanja i potrebna rezerva	Neto izloženost
Izloženost prema državama i centralnim bankama	12,924,160	-	12,924,160
Evropska Centralna Banka	9,300,425	-	9,300,425
Država	3,623,735	-	3,623,735
Izloženosti prema bankama	3,478,544	2	3,478,542
Banke	3,477,933	2	3,477,931
Ostala lica u finansijskom sektoru	611	-	611
Izloženosti prema fizičkim licima	41,443,485	304,917	41,138,568
Poljoprivrednici	14,274,461	108,909	14,165,552
Fizička lica	5,636,865	75,317	5,561,548
Pravna lica i preduzetnici	21,532,158	120,690	21,411,468
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	219	-	219
Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	2,223	-	2,223
Izloženosti prema privrednim društvima	31,305,420	157,950	31,147,470
Pravna lica i preduzetnici	30,252,543	151,842	30,100,701
Ostala lica u finansijskom sektoru	32	-	32
Poljoprivrednici	1,052,845	6,108	1,046,737
Dospela nenaplaćena potraživanja	2,593,430	929,082	1,664,348
Ostale izloženosti	6,165,476	1,515,332	4,650,144
Ostalo	6,165,476	1,515,332	4,650,144
Ukupno	97,912,958	2,907,284	95,005,674

Pregled vanbilansnih izloženosti Grupe na 31.12.2017. po klasama izloženosti i vrsti druge ugovorne strane sa pregledom ispravke vrednosti i potrebne rezerve (u hiljadama RSD)

Tabela 13.

Opis	Bruto iznos izloženosti	Ispravka vrednosti, rezervisanja i potrebna rezerva	Neto izloženost
Izloženost prema državama i centralnim bankama	300,075	0	15
Evropska Centralna Banka	300,075	-	15
Izloženosti prema bankama	49,873	298	9,915
Banke	48,706	294	9,682
Ostala lica u finansijskom sektoru	1,166	3	233
Izloženosti prema fizičkim licima	16,671,123	9,184	752,861
Poljoprivrednici	4,048,521	512	5,204
Fizička lica	507,627	451	17,373
Pravna lica i preduzetnici	12,114,975	8,221	730,284
Izloženosti prema privrednim društvima	13,799,641	9,848	1,009,971
Pravna lica i preduzetnici	13,565,852	9,814	1,008,424
Ostala lica u finansijskom sektoru	7,773	34	1,548
Poljoprivrednici	226,015	-	-
Dospela nenaplaćena potraživanja	539,483	4,616	14,417
Ostale izloženosti	142,397,454	-	3,227,672
Ostalo	142,397,454	-	3,227,672
Ukupno	173,757,649	23,947	5,014,851

5.1.6 Izloženosti prema preostaloj ročnosti

Tabela u nastavku prikazuje neto izloženost Grupe po preostaloj ročnosti. Tabela sadrži pregled kreditnih plasmana i lizing plasmana.

Pregled neto izloženosti Grupe po preostaloj ročnosti i po klasama izloženosti na 31.12.2017. nakon primene instrumenata kreditne zaštite i sa primenom faktora kreditne konverzije za vanbilansnu aktivu (u hiljadama RSD)

Tabela 14.

	0-1 M	od 1 do 6 M	6 do 12 M	od 12 do 60 M	preko 60 M	ukupno
Izloženost prema državama i centralnim bankama	3,579	569	619	867	180	5,814
Izloženosti prema bankama	1,921,450	395,458	430,156	603,201	125,238	3,475,503
Izloženosti prema fizičkim licima	22,955,474	4,760,348	5,178,027	7,261,061	1,507,561	41,662,470
Izloženosti prema javnim agencijama	0.07	0.02	0.02	0.02	0.00	0.13
Izloženosti prema privrednim društvima	17,622,683	3,657,371	3,978,273	5,578,666	1,158,258	31,995,251
Dospela nenaplaćena potraživanja	835,446	169,135	183,975	257,985	53,564	1,500,105
Ostale izloženosti	82,882	17,095	18,595	26,076	5,414	150,063
Grand Total	43,421,514	8,999,975	9,789,645	13,727,857	2,850,214	78,789,205

5.1.7 Promene u iznosu ispravke vrednosti i potrebnoj rezervi

Promene u ispravkama vrednosti i potrebnoj rezervi za bilansnu i vanbilansnu aktivu prikazane su za bilansnu aktivu i vanbilansne stavke koje se klasifikuju u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije kojom se reguliše oblast klasifikacije. Pri tome se ostala prilagođavanja odnose na otpise i kursne razlike tokom 2016. godine.

Promene u iznosima ispravke vrednosti i potrebnoj rezervi tokom 2017. godine (u hiljadama RSD)

Tabela 15.

ispravka vrednosti	31.12.2017
Početno stanje na početku perioda	2,070,439
Uvećanje u toku perioda	2,774,566
Smanjenja u toku perioda usled promene očekivanja naplate (unwinding effect)	-53,298
Ostala smanjenja u toku perioda	-2,715,661
Ostala prilagođavanja u toku perioda	-690,946
Stanje na kraju perioda	1,385,100
potrebna rezerva	31.12.2017
Početno stanje na početku perioda	0
Uvećanje u toku perioda	0
Smanjenje u toku perioda	0
Ostala prilagođavanja u toku perioda	0
Stanje na kraju perioda	0

Detalji o strukturi ispravke vrednosti i potrebnoj rezervi dati su Finansijskim izveštajima Grupe i Napomenama uz finansijske izveštaje za 2017. godinu, objavljenim na zvaničnoj internet stranici Grupe www.procreditbank.rs.

5.1.8 Izloženosti Grupe po klasama rizika

Tabela ispod prikazuje bruto izloženosti Grupe koje se klasifikuju, a prema važećoj odluci Narodne banke Srbije koja definiše oblast klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki banaka. Budući da se deo bilansne i vanbilansne aktive banaka ne klasifikuje on i nije prikazan u donjoj tabeli. Izloženosti ProCredit Leasing d.o.o. se ne klasifikuju prema pomenutoj Odluci Narodne banke Srbije pa takođe nisu uključene u ovaj pregled.

Pregled bruto izloženosti Grupe na 31.12.2017. po klasama rizika sa prikazom posebne i potrebne rezerve za bilansnu i vanbilansnu aktivu Grupe koja se prema regulativi Narodne banke Srbije klasifikuje (u hiljadama RSD).

Tabela 16.

Opis	Bilansna izloženost			Vanbilansna izloženost		
	Bruto izloženost koja se klasifikuje	Posebna rezerva za bilansnu aktivu koja se klasifikuje	Potrebna rezerva za bilansnu aktivu koja se klasifikuje	Bruto izloženost koja se klasifikuje	Posebna rezerva za bilansnu aktivu koja se klasifikuje	Potrebna rezerva za bilansnu aktivu koja se klasifikuje
Banke	3,449,702	3	2	348,781	2,292	2,165
A	3,449,690	0	0	333,504	0	0
D	0	0	0	0	0	0
G	6	2	2	0	0	0
V	6	1	0	15,277	2,292	2,165
Fizička lica	6,426,493	338,940	161,517	423,828	1,422	1,009
A	5,178,021	0	0	313,649	0	0
B	865,402	17,308	11,602	82,824	1,422	1,009
D	300,234	300,234	140,020	11,124	0	0
G	59,819	17,946	9,606	15,952	0	0
V	23,018	3,453	289	280	0	0
Poljoprivrednici i ostali klijenti	16,138,353	657,543	429,693	4,391,422	2,420	2,362
A	13,296,040	0	0	3,493,593	0	0
B	2,018,893	40,378	27,918	737,953	88	65
D	543,617	543,617	366,630	91,085	0	0
G	210,517	63,155	30,971	55,506	2,332	2,298
V	69,286	10,393	4,174	13,284	0	0
Pravna lica i preduzetnici	52,734,249	3,016,489	2,377,668	26,075,632	158,755	147,263
A	16,754,328	0	0	10,302,063	0	0
B	25,685,507	513,710	386,440	12,336,460	30,130	23,130
D	991,175	991,175	587,326	341,893	1,352	857
G	774,121	232,236	174,209	471,904	54,357	53,509
V	8,529,117	1,279,368	1,229,693	2,623,312	72,916	69,768
Ukupno	78,748,797	4,012,975	2,968,881	31,239,664	164,888	152,800

5.1.9 Specifičnosti u primeni standardizovanog pristupa u obračunu kapitalnih zahteva za kreditni rizik

Radi svrstavanja u kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza Grupa koristi investicione nivoe koje je odredila agencija za promociju izvoza Republike Italije (SACE – Servizi Assicurativi del Commercio Estero) koja je usaglašena sa OECD metodologijom. Utvrđeni kreditni rejtinzi izabrane agencije koriste se za obračun kapitalnih zahteva za kreditni rizik za sledeće klase izloženosti:

- Izloženosti prema državama i centralnim bankama
- Izloženosti prema javnim administrativnim telima

- Izloženosti prema bankama

Prilikom obračuna kapitalnih zahteva za kreditni rizik Grupa ne koristi kreditne rejtinge izdavaoca ili kreditne rejtinge specifične emisije finansijskih instrumenata. Razlog je što Grupa po pravilu nema izloženosti obakvog tipa što je posledica politike Grupe po pitanju ulaganja u finansijske instrumente.

Mapiranje kategorija najmanjih premija osiguranja izvoza na pondere kreditnog rizika

Tabela 17.

kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza (SACE)	0	1	2	3	4	5	6	7
Ponder kreditnog rizika	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Grupa dodeljuje ponder kreditnog rizika gore navedenim izloženostima u skladu sa kategorijama najmanjih premija osiguranja izvoza.

5.1.10 Primena tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Primena tehnika ublažavanja kreditnog rizika ne uključuje i primenu bilansnog i vanbilansnog netiranja. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika podrazumevaju korišćenje materijalne kreditne zaštite i to upotrebom isključivo gotovine i gotovinskih instrumenata koji su deponovani kod Grupe kao sredstava kreditne zaštite. U tom smislu Grupa ne koristi nematerijalne instrumente kreditne zaštite, niti obezbeđenje u vidu garancija ili kreditnih derivata drugih lica. Samim tim u okviru primene tehnika za ublažavanje kreditnog rizika ne postoji izloženost tržišnom ili kreditnom riziku.

Prikaz neto izloženosti Grupe na 31.12.2017. pre i nakon primene instrumenata kreditne zaštite prema ponderima kreditnog rizika (pre primene faktora kreditne konverzije za vanbilansne izloženosti u hiljadama RSD)

Tabela 18.

Ponder kreditnog rizika	Neto izloženost pre instrumenata kreditne zaštite	Neto izloženost nakon primene instrumenata kreditne zaštite
Izloženost prema državama i centralnim bankama	13,224,235	13,224,235
Izloženosti prema bankama	3,528,117	3,528,117
Izloženosti prema fizičkim licima	57,800,507	57,800,507
Izloženosti prema javnim agencijama	0	0
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	219	219
Izloženosti prema privrednim društvima	44,937,263	44,937,263
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	2,199,214	2,199,214
Ostale izloženosti	147,047,598	147,047,598
Ukupno	268,737,153	268,737,153

Ukupan iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima materijalne kreditne zaštite po klasama izloženosti na 31.12.2017. (u hiljadama RSD)

Tabela 19.

Opis	Izloženosti obezbeđene instrumentima materijalne kreditne zaštite
Izloženost prema državama i centralnim bankama	-
Izloženosti prema bankama	-
Izloženosti prema fizičkim licima	-
Izloženosti prema javnim agencijama	-
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	-
Izloženosti prema privrednim društvima	-
Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	-
Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
Ostale izloženosti	-
Ukupno	-

Na 31.12.2017. Grupa nema instrumente kreditne zaštite koji ispunjavaju uslove prema Odluci o adekvatnosti kapitala banke da budu priznati kao tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

5.2 Rizik druge ugovorne strane

Grupa obračunava efekte rizika druge ugovorne strane na kapitalne zahteve primenom **metoda originalne izloženosti** po osnovu sledećih pozicija iz bankarske knjige i knjige trgovanja:

- finansijske derivate definisane Odlukom Narodne banke Srbije kojom se reguliše oblast adekvatnosti kapitala i to:
 - SWAP-ovi kamatnih stopa u istoj valuti i
 - Valutni SWAP-ovi
- transakcije po osnovu repo i reverse repo ugovora;

Ovi poslovi ne predstavljaju poslovnu liniju, niti čine značajan deo bilansne i vanbilansne aktive, što je bitno imajući u vidu da je Grupa potpuno usredsređena na pružanje finansijskih usluga veoma malim, malim i srednjim preduzećima, kao i fizičkim licima. Prihod se primarno generiše iz kamata na kredite i naknada od operacija po računima i platnog prometa. U tom smislu Grupa izbegava sve špekulativne aktivnosti na finansijskom tržištu. Ulaže u finansijske derivate samo u iznosima i u rokovima koji pokrivaju izloženost Grupe valutnom riziku ili riziku kamatne stope. Investicije u finansijske derivate, repo i revers repo transakcije stimuliše isključivo smanjenje izloženosti prema rizicima, a ne generisanje profita. Grupa ne ulazi u pozicije kreditnih derivata kako u svoje ime i za svoj račun, tako ni u svoje ima, a za račun svojih klijenata.

S obzirom na sve što je navedeno Grupa ne koristi sredstva obezbeđenja niti prilagođava iznose izloženosti po ovom osnovu za instrumente obezbeđenja. Pozicije za koje Grupa obračunava kapitalne zahteve za rizik druge ugovorne strane ne proizvode buduću obavezu da Grupa u slučaju pogoršanja svoje kreditne sposobnosti mora drugoj ugovornoj strani obezbediti obezbeđenje.

Budući da za obračun kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane Grupa koristi metod originalne izloženosti, Grupa ne obračunava korelacioni rizik.

Pozitivna fer vrednost, izloženost riziku druge ugovorne strane i kapitalni zahtevi za svaki od ugovora za koje se izračunava kapitalni zahtev za rizik druge ugovorne strane na 31.12.2017. (u hiljadama RSD)

Tabela 20.

2017			
Opis	Nominalni iznos ugovora	Pozitivna fer vrednost / Kamata	Kapitalni zahtev
Valutni SWAP	531,076	2,134	-
Valutni SWAP	498,035	321	-
Valutni SWAP	17,758	17,758	-
Valutni SWAP	23,766	23,766	-
Valutni SWAP	118,650	118,650	206,448.43
Valutni SWAP	118,600	118,600	235,290.14
REPO sa Narodnom bankom Srbije	1,300,000	373	-

5.3 Kamatni rizik

Rizik kamatne stope predstavlja rizik da će promene tržišnih kamatnih stopa negativno uticati na kapital Banke i prihod od kamata banke.

Pod izvorima rizika kamatne stope podrazumevaju se: rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena i rizik krive prinosa, bazni rizik i rizik opcije.

Rizik kamatnih stopa se analizira na kvartalnom nivou na sastanku Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke.

Prilikom procene izloženosti kamatnom riziku Banka koristi sledeće pretpostavke:

- Sve kategorije aktive i pasive iz bilansa stanja Banke se svrstavaju u određene vremenske periode u zavisnosti od momenta dospeća (za stavke koje imaju fiksnu kamatnu stopu) ili perioda sledeće promene kamatne stope (za stavke koje imaju varijabilnu kamatnu stopu).
- U zavisnosti od vremenskog perioda kome pripada, odgovarajući ponder modifikovane duracije se primenjuje:

Tabela 21.

vremenski period	0-1M	1-3M	3-6M	6M-1Y	1-2Y	2-3Y	3-4Y	4-5Y	5-7Y	7-10Y	10-15Y	>15Y
modifikovana duracija	0.04	0.16	0.36	0.71	1.38	2.25	3.07	3.85	5.08	6.63	8.91	11.2

- Šok kamatne stope (nagla promena kamatne stope širom tržišta na kojem Banka posluje) koji se primenjuje je 2 procentna poena. Za lokalnu valutu Banka može primenjivati i konzervativniji pristup prilikom određivanja šoka kamatne stope.
- Prilikom analize izloženosti riziku opcija, kao pretpostavka o iznosu kredita koji se prevremeno otplaćuju, kao i iznosu depozita koji se prevremeno povlače, koriste se stvarni istorijski podaci o prevremenoj otplati kredita i prevremenom povlačenju depozita u određenom periodu.
- Pretpostavka o kretanju neoročenih depozita je da će dospevati u sledećim procentima po vremenskim zonama:

Tabela 22.

vremenski period	0-1M	1-3M	3-6M	6M-1Y	1-2Y	2-3Y
procenat	11%	5%	8%	10%	25%	42%

6 Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u Bankarskoj knjizi

Imajući u vidu svoju misiju, Banka u okviru svog redovnog poslovanja ne vrši investiranje u vlasničke uloge drugih lica. Izuzetak je ulaganje u ProCredit Leasing d.o.o. Beograd, čiji je Banka osnivač i jedini vlasnik. 23.04.2018.g. Narodna banka Srbije je, na zahtev ProCredit Leasing-a, donela odluku kojom daje saglasnost da se otpočne proces dobrovoljne likvidacije ProCredit Leasing-a. Rešenjem APR-a o registraciji izmene poslovnog imena i zastupnika privrednog društva od 30.04.2018.godine, PCL je zvanično započeo proces likvidacije.

Sticanje akcija SWIFT nije nastalo na osnovu odluke i direktnog ulaganja Banke. Ove akcije su dodeljene Banci od strane pomenutih institucija na osnovu učešća u SWIFT međunarodnom sistemu plaćanja.

Pregled neto izloženosti Grupe po osnovu vlasničkih ulaganja u Bankarskoj knjizi (u hiljadama RSD)

Tabela 23.

Lice prema kome je Banka izložena	Opis tipa ulaganja	Namera ulaganja	Iznos neto izloženosti na 31. decembar 2017.
Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication - SWIFT, Brisel, Belgija	Akcije	Ostalo	2.223
Ukupno			2.223

Računovodstvene politike i metode vrednovanja vlasničkih ulaganja prikazane su u Konsolidovanim Finansijskim izveštajima i Napomenama uz finansijske izveštaje za 2017. godinu, objavljenim na zvaničnoj internet stranici Banke www.procreditbank.rs.

7 Podaci, odnosno informacije koji se odnose na Bankarsku grupu i odnos između matičnog društva i podređenih društava

Banka je osnovala ProCredit Leasing, d.o.o. Beograd. ProCredit Leasing, d.o.o. je registrovano kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod registarskim brojem 1973/2005 od 17. februara 2005.godine. Banka je 100% vlasnik preduzeća ProCredit Leasing d.o.o.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, pravna lica su obavezna da vode knjige i pripremaju finansijske izveštaje u skladu sa prevedenim IFRS. Prevod IFRS utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u Službenom glasniku RS br. 35 od 27. marta 2014. godine. Navedeni prevod IFRS primenjuje se od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2017. godine.

Postoje razlike konsolidovanih finansijskih izveštaja u odnosu na konsolidovane finansijske izveštaje pripremljene za potrebe ProCredit Holding grupe, koje proističu iz primene različitih računovodstvenih politika. ProCredit Holding AG & Co. KGaA Frankfurt na Majni, Savezna Republika Nemačka je osnivač i većinski vlasnik ProCredit bank a.d. Beograd. Za potrebe ProCredit Holdinga takođe se sastavljaju godišnji finansijski izveštaji u kojima se prikazuju konsolidovani podaci na nivou ProCredit grupe u Srbiji.

Razlike u računovodstvenim politikama prikazane su u tabeli ispod.

Razlike u računovodstvenim politikama ProCredit Srbija i ProCredit Holding:

Tabela 24.

ProCredit grupa u Srbiji	ProCredit Holding
Nekretnine, knjižene kao osnovna sredstva se inicijalno priznaju po procenjenoj tržišnoj vrednosti	Nekretnine, knjižene kao osnovna sredstva se inicijalno priznaju po istorijskoj vrednosti
Po osnovu formiranih revalorizacionih rezervi po osnovu tržišne vrednosti nekretnine priznaju se odložena poreska sredstva/obaveze	S obzirom da se nekretnine ne knjiže po tržišnoj vrednosti ne postoji ni priznavanje odloženih poreskih sredstava/obaveza
Naknade se knjiže bez obzira na dane kašnjenja do raskida Ugovora	Nema knjiženja naknada za klijente u kašnjenju preko 90 dana

8 Pokazatelj leveridža

Grupa obračunava i pokazatelj leveridža koji predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala i iznosa izloženosti.

Tabela 25.

31.12.2017.	
Ukupan iznos izloženosti	116,534,276
Osnovni kapital	11,049,166
Pokazatelj leveridža	9.48